

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLÜSTRERAD TIDNING

IDUNN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET ·

GRUNDLAGD AV
FRITHIOF HELLBERG

UTGIVARE:
BEYRON CARLSSON

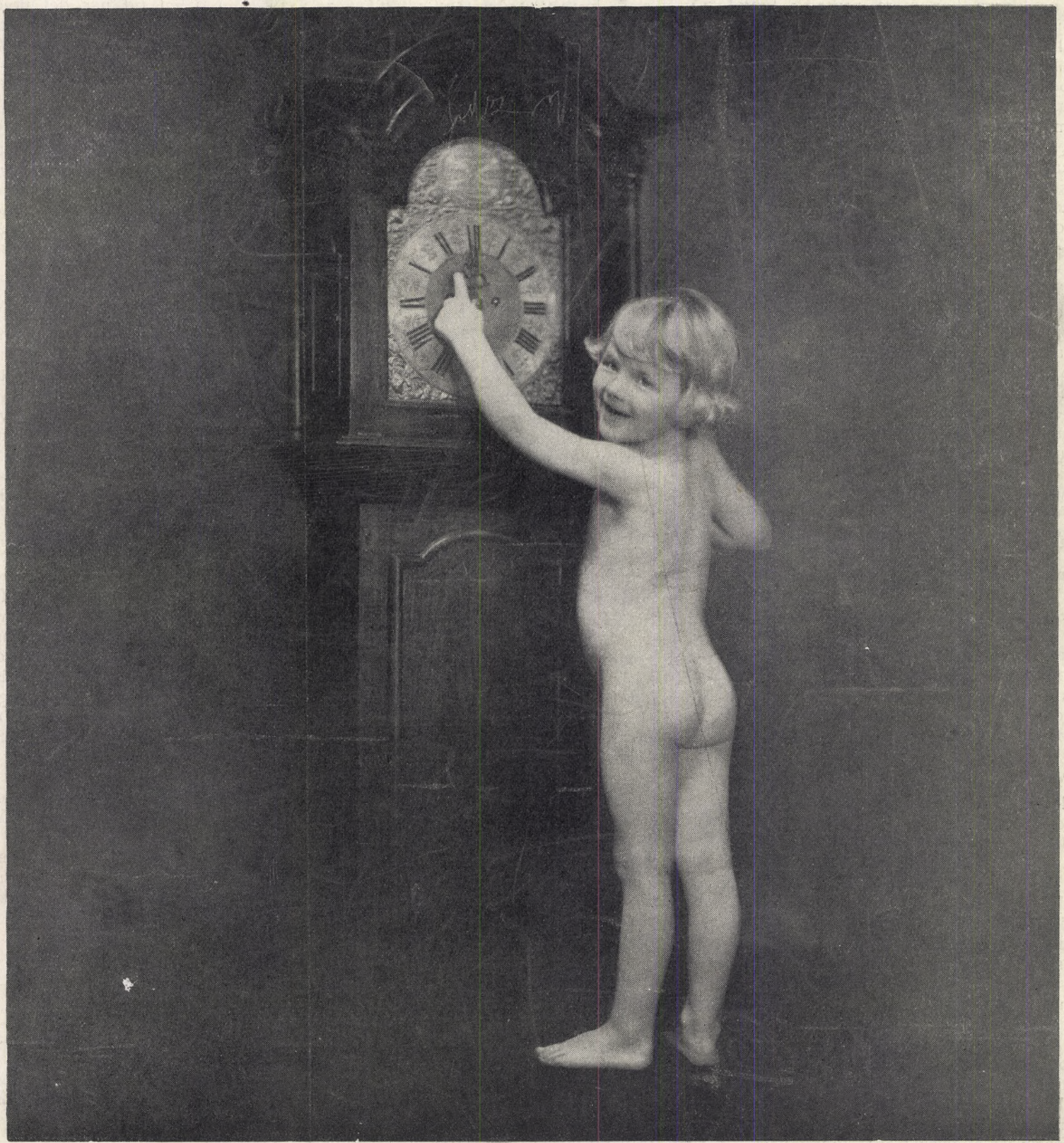
UPPLAGA **A**

N:o **1**

DEN 7 JAN. 1923

PRIS 35 ÖRE

REDAKTÖR
EBBA THEORIN

Gott nytt år!

(Foto Jæger).

FÖRST OCH FRÄMST...

några ord om Harald Hjärne och hans vän docenten som blev statschef.

VET NI VAD DET VILL SÄGA ATT spisa kvinnolår? Eller hur det känns att mumsa på kvinnonavlar? Det låter kannibaliskt men Allah vare prisad namnen äro endast uttryck för turkarnas skämtsamma fantasi. Kvinnonavlar heta i Konstantinopel ett slags runda kakor med en fördjupning i mitten och kvinnolåren komma i smak bra nära våra köttbullar, ett namn som onekligen har mera prosaisk tyngd. Apropå benämningar ha vi här hemma fått en »litterär choklad» i det att en firma i chokladdopet givit sina praliner namnet Ullabella. Nu få vi nog snart litterära kragnar och litterär rotmos, skyltfönsterna komma att vimla av Gösta Berling-anjovis, Antibarbarusböckling och Hans Alienuskinka och på Köttorget säljer dom Karlfeldts njurar och Fredrik Wetterlunds kalvhjärna. Man bör gratulera vår vitterhet när den så kommer i vars mans mund.

Hemligheten med kvinnonavlar uppenbarar Fredrik Böök i sin nya bok om resan till Konstantinopel. Julen är slut men inte julböckerna, tvärtom nu först har man tid att njuta av dem. Vad Böök beträffar är han alltid det angenämaste sällskap. Det är skänkt frodigt lynne över honom, han verkar så välgörande bland alla de förgrämda och sura litteraturherrar som vi ha alltför många utav. Böök har rest tvärs genom Europa och med klara och kritiska ögon beskådat förhållandena i länder där varken han eller vi nånsin förut satt vår fot. Reseberättelser kunna vara ganska odrägliga, men den här är det allsintet, allra minst när Böök hittar gamla spillror från tider då de svenske satte sina krigiska klackar i Europas jord. Han berättar t. ex. att ända tills helt nyligen var på torget i Prag rest en madonnabild till minne av stadens räddning från svenskarna 1648. Att bilden nu kommit bort beror inte på underkännande av händelsens betydelse utan därför att minnesstoden uppfattats som en symbol av den katolska reaktionens seger över reformationen. Och det ville man inte vara med på längre.

I Polen gjorde Böök bekantskap med minnet av en intressant svensk Lars v. Engeström som efter 1809 års revolution blev utrikesminister här. Engeström hade 1789 på balerna i Warschau där han då vistades som minister mött Rosalie Chlapowska som förtrollat honom »genom sin skönhet, sitt behag och sin godhet» som han själv skriver i sina berömda memorarer, han gifte sig med henne och blev i sinom tid polsk godsherre på slottet Jankowice där han nu ligger begravnen. Men säger Böök, Engeström var protestant och det beredde till börja med en del svårigheter. Hans maka som överlevde honom lyckades emellertid övertala de katolska myndigheterna så att Engeström fick begravas i Chlapowskis eget gravkapell —

dock en hårsman utanför själva kyrkomuren. Grevinnan fick sin plats vid hans sida men innanför den tänkta skiljelinjen. Gravstenen anbringades sedan till hälften utan till hälften innanför. Och med denna sluga fördelning som kunnat hedra en Salomo var de fromma prelaternas samvete fredat.

Att finna en svensk historieprofessor som gammal god vän till statschefen i en av de genom världskriget nybildade rikena är ju ganska ovanligt. Man följer därför intresserad Bööks framställning om Harald Hjärne och Tjeckoslovakiens president och nationella skapare Masaryk. Det fanns en tid när inte bara Hjärne utan litet var i Europa tvivlade på att något sådant som en tjeckisk nation var tänkbar möjlighet. Hjärne och Masaryk dryftade ofta det problemet när den senare var docent i filosofi i Wien och den förre 1881 sökt upp Masaryk för att diskutera hans nyutkomna bok. Bekantskapen övergick snart till vänskap mellan svensken och tjecken men ense voro de visst inte i allt och Hjärnes tro på den tjeckiska nationalitetens existens skingrades först när han på vännens inbjudan gjort visit i hans hem ute på den slovakiska landsbygden.

Grotesk men på samma gång rörande är den förresten briljant skrivna skildringen av den äventyrliga f. d. ungerske officern som i sin nuvarande misär funderar på att ge sig antingen till chaufför eller betjänt och hör sig för med Böök om möjligheterna att i Sverige där valutan är så svindlande hög finna en plats, t. ex. hos någon rik godsägarinna — vem vet vad som sedan kunde hända. Det har inträffat förr att förmögna arvtagerskor gift sig med sin chaufför. Emellertid äro hans resurser inte alldeles uttömda. Under en invalidtransport genom Sverige hade han nämligen haft sällskap med en man som lyckats rädda från Ryssland ett bylte fullt med guldrubler. Plötsligt dog mannen men hann dessförinnan skänka ungraren sina ägodelar. Skattens nya ägare tordes dock ej ta den med sig ty den skulle genast annammats så snart han kom över gränsen. Utan han grävde samma kväll hastigt ner rublerna för att sedan komma och hämta dem igen. Stationens namn har han uppskrivet. Det var långt uppe i landet, inne i stora skogar. Han skrev namnet bokstav för bokstav, det stod på en vit tavla mot en röd trävägg. Ungraren visade Böök det kolossala förtroendet att låta honom få se stationen där den stora skatten ligger och väntar på honom. Han tog upp en pappbit — det var ett avrivet hörn av ett svenskt anslag för tågpassagerare — och på baksidan stod omsorgsfullt textat med grov blyertspenna: FÖR MÄN.

I Turkiet upptäcker Böök att Tre trallande jäntor sjunges över hela det ottomanska riket, från Bosporen till Bagdad, av soldater

och skolungdom, men Frödings ord äro utbytta mot en patriotisk dikt. I Skutari ser han den gravmoské som byggts över Göl-nush, den sultaninna som ägnade Karl XII sin svärmiska beundran fastän hon såvitt man vet lika litet som Aurora Königsmark fann vägen till hjältekonungens hjärta. I byn Winnagora slutligen studerar Böök de polska böndernas liv och ger följande slutsats som i en tid när det utvecklats en flabbig jargong i berörda hänseende förtjänar att läsas och begrundas:

Vi svenskar som litet tanklöst och litet blaserat njuta frukterna av ett århundrades folkliga bildningskamp, som en smula överlägset tala om skolmästare och Chronschougar, vi borde engång emellanåt betrakta bönderna österut på nära håll för att friska upp vår i mått välbehag avdomnade tro på upplysningens välsignelser. Här ute kan man börja svärma för den svenska folkskolan som man svärmar för ett bad i en smutsig järnvägskupé. — — —

Så målar Böök sin samtid och sina samtida. En som gjort detsamma under många lyckliga arbetsår är Emerik Stenberg vars bild visas på annat ställe i numret med anledning av hans 50-årsdag. Att professor Stenberg målat ett helt galleri av utmärkt karakteriserade porträtt det veta vi alla, vad som däremot inte är så allmänt känt är konstnärens skicklighet att ta folk på kornet även ifråga om deras tal, minspel och åtbörder. Stenberg är en av våra skickligaste imitatörer och hans gamla vän Filip Tamelin sa en gång: »det är så roligt att veta att en gång när jag är borta så lever jag i alla fall så länge du lever. Och det är jag så jevulusiskt tacksam för». Stenberg funderade förresten på allvar att ge sig till teatern. En utmärkt amatörskådespelare var han i alla fall och spelade med när Skansens teater invigdes. Då gav man en gammal pjäs från Gustaf III dagar. Bland aktörerna sågos Ragnar Östberg och andra unga och glada konstnärssynglingar, som inte fått livets allvar och bekymmer över sig ännu. Sen ha de blivit professorer och betydande män i samhället och veta att det går lätt nog att säga Gott nytt år men att det är fasligt mycket svårare att göra det.

Ja tänk om vi visste ifall den gunstig junkern 1923 som nu står och smilar mot oss så vänligt har några spratt i beredskap. Men lyckligtvis vet vi ingenting annat än att klockan har slagit för det nya året och så få vi hoppas och önska: God fortsättning!

Celestin

Äkta Spets- & Sidendépôt

Obs.! STUREGATAN 6 Obs.!

Tel. 77436

2 tr. HISS

Norr 19700

Till Handarbeten och Utstyrlar:
LINNE, BATIST, SPETSAR, MOTIV, GARN, MODELLER.

Uppritningar utföras omsorgsfullt.

IDUNS PRISTAGARINNA FÖR ÅRET

IDUNS KVINNLIGA AKADEMI UTSER FRU ALICE BONTHRON, BANBRYTERSCHAN INOM SVENSK VANFÖREVÅRD.

När Iduns kvinnliga akademi i år utsett fru Alice Bonthron till pristagarinna, har den därmed krönt en kvinna, vars namn är välsignat runt om i vårt land. Fru Bonthron, som nu njuter sitt otium i det idylliska Sigtuna, var den ledande pionjären inom svensk vanförevård. Här nedan belyser professor Patrik Haglund hennes livsgärning.

DÅ IDUNS KVINNLIGA AKADEMI I år utsett fru Alice Bonthron till pristagarinna, har en livsgärning belönats, i vilken och genom vilken ideella strävanden i alldeles ovanligt hög grad och på förhållandevis kort tid lett till påtagliga praktiska resultat av oomtvistligt samhällsvärde. Vården av de vanföra — av de i hållnings- och rörelseorganen defekta —, vilka genom sitt kroppsfel äro handikappade i konkurrensen med de normala medmänniskorna, har under en kort tidsperiod skiftat natur. Från att tidigare hava varit en filantropisk verksamhet som varje annat kärleksarbete för vanlottade, har vanförevården blivit en samhällelig angelägenhet. I statsunderstödda anstalter och med bidrag från lands- ting och kommuner, samt i intimt samarbete med de sociala försäkringsorganen, omhändertagas vanföra och erhålla bästa ortopediska behandling och skolundervisning samt speciell, efter vanförhetens art och grad lämpad yrkesutbildning. Otaliga invalider, behäftade med t. o. m. mycket svåra fel, ha genom dylik specialvård nått försörjningsduglighet i större eller mindre grad.

Bland dem, som mot slutet av förra århundradet, med entusiasm kastade sig in på detta sociala arbetsfält, står fru Alice Bonthron som den ledande pionjären. I Sverige blev hon vad den nyligen avlidna Johanne Petersen var för Danmark; och tidigare än på någon annan av Sveriges vanförestalter genomfördes vid Göteborgs vanförestalt på fru Bonthrons initiativ den principomläggning av vanförevården, som möjliggjorde senare tiders framsteg, nämligen sammanförandet av de vanföras ortopediska specialbehandling med de pedagogiska och sociala hjälpmedlen till en verksamhet i en anstalt.

Väl var början — den lilla polikliniken och hemmet vid Norra Allégatan 5 — anspråkslös, men Fru Bonthron fick, under sin långa verksamhetstid som föreståndarinna vid Göteborgs vanförestalt (1858—1917) se anstalten växa allt större och slutligen flytta in i en stor ny byggnadskomplex bredvid Änggårdens sjuk-

Alice Bonthron.

Fru Bonthron utanför sin trevliga lilla stuga i Sigtuna.

Iduns kvinnliga akademi. Fotografiet togs vid det sammanträde hos fru Dagmar Möller i Stockholm, då pristagarinnan utsågs. Sittande från vänster: dr Selma Lagerlöf, fröken Ina Almén, fru Hanna Pauli, fröken Carin Wästberg, rektor Maria Aspman, dr Karolina Widerström. Stående till vänster: fru Dagmar Möller, t. h. fröken Hilda Borgström. Fröken Kerstin Hesselgren, som var förhindrad närvara vid sammanträdet, synes i medaljongen.

hus i Göteborg, för vilkens tillkomst säkert ingen nedlagt så mycket arbete och övervunnit så många svårigheter som fru B. Hennes klara uppfattning om målet och hennes okuvliga energi övervunno alla hinder.

Men hennes betydelse för svensk vanförevård inskränker sig ingalunda till det stora arbetet i Göteborg. Fru B. var den första, som i Sverige ivrade för samorganisation av de olika krafter, som vid olika anstalter (Stockholm, Göteborg och Hälsingborg) arbeta på detta svårplöjda arbetsfält, och hon blev en av stiftarna i Svenska Vanförestaltarnas Centralkommitté (S. V. C. K.), vilken centrals representation för arbetet till vanföras väl i vårt land varit en mäktig hävstång för ett framåtgående, som blev hastigare än någon av stiftarna på den tiden vågade hoppas.

Även sedan fru Bonthron vid 66 års ålder lämnat det aktiva arbetet vid Göteborgsanstalten tager hon fortfarande livlig del i det gemensamma arbetet för vanföras väl i S. V. C. K. Njutande sitt välförtjänta otium i det fridfulla Sigtuna, kan hon med tillfredsställelse se tillbaka på en gagnelig gärning av stor betydelse.

PATRIK HAGLUND.

*

Det är en ståtlig rad kvinnögärningar, som belönats med Idunpriset sedan 1906, då det första gången utdelades. Följande kvinnor ha fått priset:

1906 fröken *Elsa Borg* för hennes filantropiska arbete. 1907 fröken *Gertrud Adelborg*, föreståndarinna för Fredrika Bremerförbundets byrå. 1908 domkyrkoorganisten fröken *Elfrida André*. 1909 författarinnan fru *Alfhild Agrell*. 1910 fru *Thora Kulle*, Lund, som förnyat den gamla folkliga textilkonsten. 1911 landskapsmålaren fröken *Charlotte Wahlström*. 1912 skolkökslärarinnan *Lotten Lagerstedt* i Göteborg. 1913 fröken *Agnes Lagerstedt*, för hennes 30-åriga krig mot bostadseländet, såsom värdinna för "Stockholms arbetarehem". 1914 fröken *Selma Giöbel*, — en av våra främsta inom svensk konstslöjd och textilkonst. 1915 fru *Elisabeth Anrep-Nordin*, föreståndarinna för drottning Sofias stiftelse i Vänersborg. 1916 fröken *Elin Falk*, som kraftigt främjat Lingska gymnastikens utveckling. 1917 fröken *Signe Hebbe*, den framstående lärarinnan i scenisk aktion, sång och plastik. 1918 fröken *Anna Lindhagen* — hemmets och hembygdens hängivna värdarinna. 1919 länsmejserskan fröken *Anna Gustafson* för vad hon gjort för lantushållningens främjande. 1920 professorskan *Ann Margret Holmgren* för hennes insatser i den svenska kvinnotörelsen. 1921 fröken *Elsa Brändström* för hennes kärleksverksamhet i de ryska och sibiriska fånglägren. 1922 författarinnan fru *Helena Nyblom*.

H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

VAD VI BE DET NYA ÅRET OM

FRÅN SANNINGSENLIGA DEKLARATIONER TILL LEMMEL-ÅR — EN RAD ÖNSKNINGAR FÖR 1923 AV BEMÄRKTA PERSONER.

Nu vända vi ett nytt blad i årens bok och undra med hopp och bävan vad 1923 skall bringa. Skall det bli bättre, lyckligare, ljusare än sin föregångare? Om våra önskningar finge råda, ja! Men vad önska vi egentligen inför 1923 års ännu oskrivna blad och vad vänta vi oss? Idun har frågat några kända personer ur skilda läger, och här nedan följa de skiftande, men alla mycket intressanta svaren.

Finansministern F. V. Thorsson ser ljus på framtiden, men misströstar om folks hederlighet i en speciell fråga.

Såsom svar på eder rundfråga, ber jag få meddela, att jag under nästa år väntar att den pessimism, som nu gripit så många av vårt lands företagare, skall ersättas med föresatser, att hugga i med friska tag, i förlitande på den ljusning, som trots allt skymtar oss till mötes. Jag väntar vidare att våra banker skola understödja företagarnas strävan genom en snar minskning av marginalen mellan in- och utlåningsräntan.

Som finansminister väntar jag, att alla inkomsttagare, som instundande februari fullgöra sin deklarationsplikt, skola beflita sig om, att i sina deklARATIONER uppgiva den verkliga inkomsten till beskattning. Detta är nämligen en av förutsättningarna, för att den nu gällande inkomstskatteskalan skall kunna sänkas.

Stockholm den 24 dec. 1922.

Med utmärkt högaktning
F. V. THORSSON.

Lemlar och förnuft.

Dr Paul Rosenius i Malmö talar på en gång som den "kamerajägare" och den förnuftiga man han är:

Anmodad av eder att omtala vad jag önskar av det nya året får jag härmed meddela att jag, rent ut sagt önskar att det skall bli ett lemmelår, så jag får komma till lappmarkerna.

Givetvis finns det stora ting att önska. Litet mera mänsklighet eller för att inte vara orimlig, något mera av enkelt förnuft åt dem som regera i världen. Men varför spilla tid på sådant. Vi minnas församlingsherdens ord till fåren, när de ville ha honom att bedja för en tjänlig väderlek: det ska' jag gärna göra, sa' han, men det tjänar ändå ingenting till så länge denna vinden står.

Nej, tacka vill jag djuren — de äro nära nog desamma som före världskriget. Det har ju nog kommit in litet ordning även i lemlarnas fortplantningsliv, men en

Foto Jæger.

gång bryter det väl löst. Och då få vi fjällugglor och fjällvråkar och fjällabbar och allt vad vackert som har sin varelse bland fjällen. »Andarna vakna och det blir en lust att leva.» PAUL ROSENIUS.

Den utmärkte vetenskapsmannen, prof. Ivar Broman, Lund svarar:

Vad jag »önskar eller väntar av det nya året?!» — Jag önskar, att man skall sluta upp med att undervärdera kvalificerat psykiskt arbete, men jag väntar mot-IVAR BROMAN.

Doktor Naima Sahlbom i Kvinnornas förbund för fred och frihet har alldeles klart för sig, vad hon önskar:

Fredspriset till Jane Addams.
NAIMA SAHLBOM.

Hur är det med vår själsliga hygien?

Den kände nervspecialisten, doktor Jacob Billström påpekar en brist i vår allmänna sjukvård.

Den kroppsliga hygien, såväl den individuella som den allmänna ha gjort betydande framsteg; dess vikt och värde äro allmänt erkända. Ej så med den psykiska hygien.

Vår kännedom om vad som kan göras för att behålla själslivets jämvikt behöver utvidgas och möjligheterna att bevara själslivets sundhet förbättras. Känslökultur och viljekultur, skulle man kunna säga.

Dessutom: De nerv- och själssjuka måste beredas tillfälle att i god tid erhålla nödig vård, om möjligt redan innan de förlorat sin arbetsförmåga samt med bibehållen kontakt med sitt arbete eller vid tillfällen, då detta är för den sjuke olämpligt, under lämpligt yrkesarbete och ägnade miljöförhållanden.

Övervinnandet av olust och svårigheter är välgörande och stimulerande för genom-

snittsmänniskan, men för den överkänsliga eller den själssjuka kan det hända, att kampen blir för svår och hans relativa hälsa, arbetsförmåga och hela levnadslycka kan då räddas blott genom miljö- och arbetsväxling, ej genom »vila» och flykt från allt arbete, ty det lönande yrkesarbetet är dock ett av våra bästa hjälpmedel i kampen för jämvikt.

Ett arbetande organ, möjligen utbyggt på den nuvarande hjälpföreningen för psykiskt sjuka och realiserande de principer efter vilka det franska sällskapet för psykisk hygien arbetar, är ett trängande önskemål just nu. En svag förhoppning om att den närmaste tiden kan medföra något av detta kan man alltid hysa.

JAKOB BILLSTRÖM.

Författaren Einar Smith ger ett ord med kärna i.

Jag tror inte på några större förändringar av status quo. »Haabet er lysegrönt», heter det. Man må väl förtrösta, att framtiden inte blir ljusblå i stället. Framstegen bero över huvudtaget på arbete, ärlig vilja och fast pålitlighet.

EJNAR SMITH.

Riksdagsmannen Fabian Månsson svarar i lapidarstil:

Av det nya året väntar jag mig arbete, ännu mycket mera arbete än av det gångna.

Ett eldigt ord om våra teaterideal.

Författarinnan Frida Stéenhoff, en av våra få lyckliga dramatiska författare, slår ett slag för sina ideal.

Jag hoppas så mycket att ni, hr redaktör, kommer kanske tycka det blir för långt, innan jag hinner till punkt? Men avbryt mig då, när Idun fått nog!

Jag hoppas först och främst, vad varje svensk dramatiker måste hoppas, att det nya året skall föra oss ett steg närmare vårt önskemåls förverkligande: en god och billig teater i Stockholm för enbart svensk dramatik. Det är nämligen inte alldeles likgiltigt för det allmänna bästa, om svensk dramatik blir omhuldad eller ej. Den är, liksom varje annat uttryck för konstnärlighet, på en gång ett dokument och ett medel — ett dokument, som vi behöva känna för vår egenarts förstående, och ett medel för att göra egenarten rikare.

Jag hoppas att det år som flytt betyder slutet av ett skede och att vi nu för alltid lämnat den vågdalens botten, som varit decenniet för vår mest tynande teaterkultur — för att, om ock långsamt så dock oavbrutet, gå mot den svenska teaterns renässans.

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS! NAMNET — EASTMAN KODAK COMP. — PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM

ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRAMKÄLLNING OCH KOPIERING BÄST GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG · MALMÖ · STOCKHOLM

Jag hoppas på ledare med så pass glödande hänförelse, att deras heliga eld inte slöcknar vid åsynen av ett svenskt manuskript.

Jag hoppas på kritiker, som kunna älska mästerverk (fast mästerverk aldrig äro felfria) — och ha välvilja till övers för allt som icke förtjänar att gå under.

Jag hoppas på förläggare, som komma på den nya idén att göra pengar av dramatisk litteratur. (Varför inte? Nu sedan romanformen så länge härskat enväldigt och nästan kan kallas överutnyttjad? Och människor så lätt komma, underfund med att den dramatiska stilen är den mest lättlästa av alla?)

Jag hoppas att publiken på teatern alltmera skall förstå skillnaden mellan den äkta passionen och den fabricerade sensationen — för att kunna döma rättvisare mellan diktaren och faisören.

Jag hoppas att den allmänna opinionens bättre hälft, (den själiska skönhetsens försvarare), skall lyckas avslöja humbugen, fräckheten och skojet med det affärsmässigt skabrösa, som så gärna vill...

Här avbryter redaktionen av utrymmesskäl författarinnan för att i annat nummer lämna avslutningen av hennes uppsats, som hon ger titeln: *Det skrabösa inslaget i den "glada" teatern.*

FRIDA STEENHOFF.

Professor Romdahl som god göteborgare och god svensk.

Professor Romdahl väntar sig följande av 1923 — utställningsåret.

Som alla goda göteborgare väntar jag att vår utställning skall bli en betydelsefull insats i svensk kultur och ett stort slag för svenskt näringsliv.

Särskilt vill jag uttala en förhoppning, att den svenska konsten måtte varaktigt gagnas av årets utställningar i Göteborg — officiella och icke officiella. Detta sker om vår allmänhet genom detta tillfälle att jämföra olika riktningar av svensk konst sinsemellan och med konsten i våra grannländer får sitt intresse väckt för vår egen tids konstnärliga problem och rörelser.

Må detta intresse så komma konstnärerna till godo och göra slut på det kallsinne och den avoghet, varmed man hos oss alltför länge betraktat den konst, som lever och kämpar!

AXEL L. ROMDAHL.

En munter revolutionär.

Riksdagsmannen K. Kilbom inlägger i ordet "vanta" många fromma önskingar. Han säger:

Till en början önskar jag, att kommunisterna skola erövra majoriteten i Stockholms stadsfullmäktige i vår. I varje fall väntar jag och hoppas på en kraftig framgång för kommunismen både i Stockholm och i det övriga landet. Jag önskar, att arbetslösheten helt och hållet måtte försvinna på det enda sätt, som är möjligt, nämligen genom omläggning av hela det ekonomiska systemet enligt

ligt kommunistiska principer, Internationellt önskar jag, att det måtte bli slut på det förfärliga tillståndet som uppstått tack vare Versaillesfreden och på den kamatalistiska konkurrens, som framkallat kriget. Men jag har föga förhoppning, att detta kan ske med mindre en omläggning av världsökonomien från inbördes konkurrens till inbördes hjälp.

Skulle jag önska något personligen, så vore det, att människorna vore litet mindre sura, framför allt i det politiska livet och i tidningspressen, att man kunde diskutera och »skälla ut» varandra, men ändå efteråt räkna med, att vi alla med våra olika utgångspunkter vilja åstadkomma vad vi trodde vara något bättre.

KARL KILBOM.

"Mina önskingar gälla glaset."

Konstnären Edward Hald ivrar för det svenska konstglasets renässans, som han själv varit med om att skapa.

Mina önskingar gälla glaset. Ej så mycket innehållet som dess mera formen och dess dekorering. För det första att det arbete som nedlagts vid Orrefors bruk för att driva fram en gammal förnam teknik nämligen gravering på glas — måtte få den erkänsla det hittills uppnått stabiliserad så att denna konststart, som ger fantasien fina och skiftande uttrycksmöjligheter och har nobla traditioner och numera hos oss goda utövande hantverkare, kan få fast fot i landet och kunna bli stilbildande för vår glasindustri. Den har hittills varit föga känd och det grämer en glasmänniska när man hör folk kalla det graverade glaset för etsat — vilken senare behandling är så oändligt underlägsen. För det andra att den begynnande renässansen för det slipade kristallglaset ej skall avstanna på grund av depressionen. Man uppskattar 1700-tals stil i slipning denna såg till formen anslutande arkitektoniskt avvägda behandling av glaset men nöjer sig i vardagslag med betydligt banala saker av nutidens fabrikat. Det nya som gjorts på detta område har ej vunnit något vidare insteg trots att det är byggt på samma enkla och sunna principer som det gamla men vi hoppas att det skall stiga fram i den mån fördomar och depression vika undan.

EDWARD HALD.

Fru Alice Nordin önskar ökad popularitet åt skulpturverket.

Min önskan är att skulpturverk i än högre grad än hittills måtte ingå som skönhetsmoment i smyckandet av städerna. Alla tecken tyda också på att man mer och mer börjar förstå det.

Vad jag tror är att folk i högre grad än förut fått ögonen öppna för att porträttet i skulptur är lika expressivt och värdefullt som ett målat porträtt. Det skulpterade porträttet har visserligen inte ingått i allmänna medvetandet såsom i Södem, både under antikens dagar och senare exempelvis på 1700-talet. Men jag tror man

bättre förstår att porträttbysten är något man inte bara sätter på gravvårdar utan att de stå som exponenter för en förnam, förfinad och förändligad konst. Man kan med ett skulpterat porträtt ge mycket av en människas själsliga innehåll utom det att skulpturens förekomst i ett vackert hem höjer upp dess dekorativa verkan och ger ett skönhetstillskott till dess för övrigt tilltalande anordningar. Dithän tycker jag också utvecklingen pekar. ALICE NORDIN.

Friherre A. Klinckowström beklagar sig, kanske en smula i onödan, att äventyrsromaner icke hänförs till litteratur.

Var och en är sig själv närmast! Vad jag helst av allt ville se förbättrat är den

uppfattning av äventyrsromaner som en oipso »lägre» art av litterär verksamhet. Företeelsen är ingalunda obekant inom konst- och litteraturhistorien. Det fanns en tid då både djur- och landskapsmåleriet ansågos som »lägre» riktningar ej att jämföra med la haute peinture förevigandet av historiens och mytologiens gestalter. För mig står fast att en detektiv- eller äventyrsbok kan skrivas (och ofta nog skrives) med vida större rent litterär talang än en s. k. höglitterär roman som får sin hallstämpel på grund av ett vardagligt innehåll parat med skenbart djupsinniga psykologiska utläggningar. Vad jag önskade vore fair play för äventyrsskildringen som fullt berättigad självständig konststart. Är den väl skriven, fyller den helt sin konststarts fordringar har den rätt att kräva en lika aktningfull behandling av press och kritik som den s. k. psykologiska skildringen eller den naturalistiska miljöskildringen med eller utan s. k. social tendens.

A. KLINCKOWSTRÖM.

Rundgnist i Sverige 1923?

Redaktör Pierre Backman, sekreterare i Svenska Radioklubben, svarar:

En tidningsman av den nya generationen väntar sig mycket litet. Men han är i stället beredd på allt.

Även för det kommande året är jag sålunda beredd på snart sagt vad som helst.

Jag väntar mig ingen fred i världen, icke någon avskrivning på folkhatet ute i Europa.

Men kanske att jag ändå väntar mig något. Och det är visst icke det sämsta. Jag hoppas nämligen, att frågan om broadcasting eller, som jag skulle vilja kalla det, rundgnist skall bliva löst här i Sverige 1923. Rundgnistens möjligheter som effektiv kulturfaktor, icke minst för landsbygdens vidkommande, kunna säkerligen icke överskattas. Blir rundgnisten från början omhändertagen på det allvarliga och ansvars-kännande sätt, som spörsmålet kräver, är jag övertygad att 1923 blir ett märkesår i svensk kultur. Där om tror jag alla, som åhörde Stockholms-Tidningens radiodemonstrationer före jul, kunna vara eniga med mig.

CH. PIERRE BACKMAN.

CAP KAKAO

är genom sin fylliga, goda smak och renhet den bästa och billigaste.

FRANSKA CHOKLAD- & KONFEKTFABRIKEN, A.-B. - GÖTEBORG

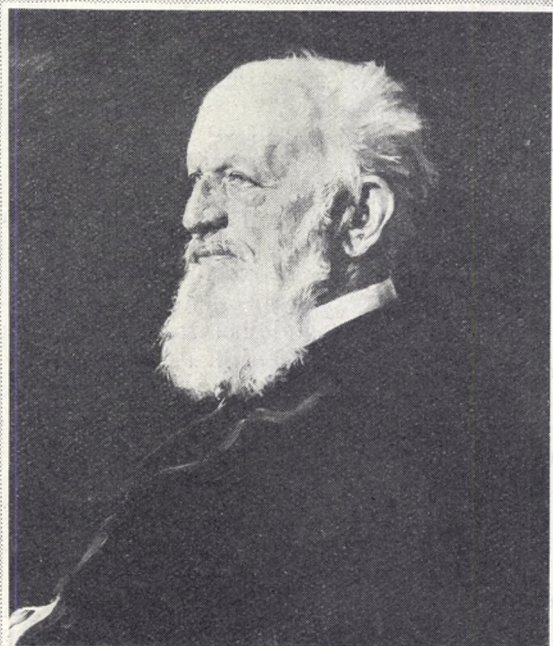
ETT KONSTNÄRSJUBILEUM

Professor Emerik Stenberg, som fyller 50 år den 7 jan.

Ett minne från glada konstnärsgårdar 1895: amatörer uppföra »Den ena för den andra» av Gustaf III på Skansens teater. Längst till vänster Stenberg och längst till höger arkitekt Ragnar Östberg. De övriga äro fr. v. räknat: fru Boberg, Lennart Nyblom, arkitekt Vesterberg, arkitekt Almquist, fru Hedlund, T. Scholander, fröken Bergman.

Ett vackert prov på professor Stenbergs konst är detta porträtt av f. bankdirektören Henrik Palme.

Från en konstnärsluckliga somrardagar: frukt-plockning vid professor Stenbergs villa i Leksand.

Salen i Leksandshemmet, där professor Stenberg och hans familj tillbragt många sköna och för konstnären givande somrar. Femtioårsdagen tillbringar han i sitt vackra hem i Stockholm.

Ett konstnärslag från Stenbergs akademielevtid. De unga stå symboliskt på den gamla akademiens ruiner — byggnaden revs 1893. Längst upp t. h. i dörröppningen B. Österman, t. v. om honom Stenberg, t. v. om denne Fjæstad. T. h. om Stenberg neråt Nilsson och Abrahamson.

KOSTYMER BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAD
ELLER FÄRGAD HOS
ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT- & FÄRGERI AB • GÖTEBORG

Pröva **Tuppens Zephyr**
och Ni köper ingen annan.

SKEPNADEN VID SÄNGEN

SVAR PÅ IDUNS RUNDFRÅGA: HAR NI UPPLEVAT NÅGOT ÖVERNATURLIGT?

PÅ FRÅGAN: HAR NI ERFARIT NÅGOT övernaturligt? är mitt svar: Jag har aldrig erfarit något övernaturligt av den orsaken, att jag är övertygad om, att alla erfarenheter, jag gjort, även de, som varit egendomliga och svårförklarliga, äro naturliga. Vi människor kunna säkert överskåda eller förnimma endast en ytterst ringa del av naturen, dess krafter och tillvarelsformer, och jag för min del hoppas åtminstone och är för övrigt ganska övertygad om, att den mänskliga intelligensen inte är skapelsens allra utsöktaste blomma. Det tycker jag vore rent ut sagt kusligt. Det förefaller mig också en smula fåvitskt att behandla en person, som allvarligt är övertygad om, att han haft den eller den ockulta erfarenheten, som en löjlig person. Att saker skulle vara omöjliga, därför att man inte själv upplevat likadana, tycker inte jag är så självklart. Man gör säkert klokt i att vis-à-vis ockulta berättelser inte riktigt glömma bort den där österländske härskaren, som lät halshugga en man från nordn, vilken var nog fräck att försöka inbilla högst-densamme, att i hans hemland vattnet ibland blev en fast kropp, som man kunde gå på.

Personligen har jag av födsel och ohäjdad vana alltid haft intresse för det så kallade övernaturliga och dess manifestationer, men däremot har jag aldrig känt någon dragning till den del av det-samma, som går under namnet spiritism. I olikhet med dess stora apostel Allan Cardec anser jag inte, att tron på och umgänget med andar äro nödvändiga för att man skall bli god. Kan man inte hålla sig hygglig utan vissheten om en andevärld och ett liv efter döden, tycker jag inte det är mycket bevänt med ens förträfflighet.

För egen del intar jag gent emot det ockulta en avvaktande ståndpunkt. Allt är ju möjligt. Om man läser många redogörelser för ockulta tilldragelser är det en sak, som rätt snart faller en i ögonen: de omtalade händelsernas nästan lika förlopp eller snarlika detaljer för händelser av samma kategori. Om äventyret uppleves i Japan eller i Småland, erbjuder det samma drag. Detta tycker jag är något att ta vara på såsom pekande på en viss lagbundenhet, och lagbundenhet är något, som inger förtroende, åtminstone hos mig.

Telepatien anser jag genom egna och andras erfarenheter vara bevisad såsom existerande. Den torde säkert kunna förklara ofantligt många spökhistorier och en mycket stor del av förekommande hallucinationer. Följande händelse vet jag inte riktigt, var jag skall placera, men den kunde bero på telepati.

Under mina sista år i föräldrahemmet hade jag ett eget rum, men icke beläget i samma byggnad som föräldrarnas bo-

Många gånger behandlad men aldrig tillräckligt utredd har frågan om de s. k. övernaturliga uppenbarelserna alltid förmågan att väcka intresset och även att framkalla nya bidrag till belysande av dessa ännu alltfjämt ofullständigt utredda fenomen. Här är det värdefullt att få exempelsamlingen så stor som möjligt och för att ernå detta resultat ber Idun sin läsekrets lämna sitt tillskott till frågan: har ni upplevat något övernaturligt? Samma spörsmål ställt till en del kända personer besvaras här nedan av författarinnan Fanny Alving.

"Hon hade ett par fullt tydliga händer, som just höllo på att draga i mitt täcke — — —"

Svenska Teatern har firat en Strindbergsseger med att upptaga "Gustav Vasa". Här ovan hr Klintberg och fru Brunius som Gustav Vasa och drottning Margareta (Alnberg & Preinitz foto).

stad, utan i en närgränsande, dithörande. Dörren ledde direkt ut i en förstuga, som jag delade med ett par familjer. Jag låste således min dörr inifrån om nätterna, och ingen kunde komma in, utan att jag först öppnat.

En morgongryning — det måste ha varit under den ljusa årstiden, eftersom det var så ljust i rummet, fast klockan var mycket litet — vaknade jag av obekant anledning, och när jag öppnade ögonen, fann jag, att en kvinnlig gestalt satt vid sängfötterna eller rättare sagt sofffötterna, eftersom jag låg i en pinnsoffa. Hon satt uppkrupen mot den framskjutande korta karmen, vänd rakt emot mig och i en ställning, som om hon suttit på sina egna

ben. Hur hon såg ut i ansiktet, fick jag inget tydligt intryck av, då hela gestalten var gulgrå och detaljerna föga framträdande. Men tre saker är jag rätt säker på, först att hon såg kompakt ut och fullkomligt skymde bort soffkarmen, vidare att hon var klädd i något dokliknande, som från huvudet föll nedåt sidorna omkring henne, och för det tredje, att hon hade ett par fullt tydliga händer, som just höllo på att draga i mitt täcke. Jag kan aldrig glömma dessa händer och deras kraftfulla, energiska rörelse, vilken energi på den lilla stund jag stirrade på dem liksom slappnade och övergick till den mest frappanta tafatthet, påminnande om det sakta vajandet av en trasa, medan händerna liksom stelnade och flöto bort.

Riktigt hur gestalten försvann, kan jag inte säga, men det gick inte blixtnabbt, utan gradvis. Själv var jag inte det minsta rädd, vilket jag tycker jag borde ha varit. Men jag minns, att jag däremot var fullkomligt förstenad av förvåning, medan jag såg på företeelsen.

För att denna hallucination var åstadkommen på telepatisk väg talar den omständigheten, att när jag berättade tilldragelsen för min mamma, sade hon: »Jag låg just och tänkte på dig i natt och undrade, om du hade täcket ordentligt på dig.» Jag hostade nämligen litet.

FANNY ALVING.

Ett Opera-nummer

utger Idun nästa vecka med anledning av vår Opera-scens, Kungl. Teaterns, 150-årsjubileum. Numret blir rikt och förnämnt illustrerat och kommer att innehålla ett flertal textliga bidrag av stort intresse i anslutning till detta i vår teaterhistoria så betydelsefulla jubileum.

BARN- OCH PERSONVÅGAR

uthyras och försäljas i vår utställningslokal

Norrmalmstorg 1, Stockholm.

S. T. Norr 4831

R. T. 2070

NYA AKTIEBOLAGET STATHMOS, NYNÄSHAMN

MÖBLER

Vackra modeller.

Bästa utförande.

CARLSSON & REICKE, Möbleringsaffär

Etabl. 1891

Sibyllegatan 19 - Stockholm.

Etabl. 1891

DET GAMLA ÅRET I SKÄMTETS SPEGEL

TRE STICKPROV UR HUVUDSTADENS NYÅRSREVVYER.

Emil Norlander, författaren på Södra teatern, har icke heller i år frångått sin berömliga tradition, att i revyen inlägga ett litet sentimentalt nummer:

Farfars visa.

Nu mig lyster sjunga
om de länge flydda år,
då vi stodo unga
inför livets vår.
Jag en djupt förälskad tok —
du förnäm och klok,
som förstod att styra
med din vita, fina hand,
så min kärleksyra
bands med rosenband.

Ängsliga och blyga,
brukade vi sälla två
varje kväll oss smyga
ned till en bärså.
Lätt som smektes du av vind',
kysste jag din kind.
Kyssten uppå munnen
gömdes — det var tidens sätt —
till den sälla stunden
framför altaret.

Du mig så förtrolla,
att jag blev som yr i sinn,
bara jag fick hålla
handen din i min.
Stum och uti timmatal,
led jag kärleks kval.
Men för det vi spara
och ej togo fröjden ut,
kunde lyckan vara
trogen livet ut.

Vem tänker jag på.

Av KARL-GERHARD.

Av födsel och natur är jag diskret
men denna hemlighet
är fastän mindre spridd obestridd.
Vill en politiker jag sjunga om
jag nämna namnet oförtäckt ej vågar.
Jag publiken hövligt frågar:

Refräng:

Vem tänker jag på?
Han har mustasch
som ett stort buskage
det är nog känt detta signalement tror jag
Han är stor och vis
pris får han i Paris
"please" säger man i London. Hos ententen är han
comme il faut
Nattskjortan är
märkt med H. B.
Vem tänker jag på?

Det nya året har som vanligt invigts med den i skämtets tecken hållna kritik över det gamla året som revyerna anställa. Stockholm har i år tre dylika dramatiska alster, Emil Norlanders hävdvunna å Södra teatern, Karl-Everts på Folkets hus teater och sist men icke sämst Karl-Gerhards på Oscarsteatern som härmed för första gången spelar nyårsrevy. Som prov på de tre revyerna meddelas här en kuplett från var och en av dem.

I denna min fixeringsbildskuplett bör passa ett porträtt utav en populär färgkonstnär. Han målar helst symboliskt i syntes. Med fermitet han gör dekorationer så man glömmer Operans toner.

Refräng:

Vem tänker jag på, nå —
Vem tänker jag på?

Karl-Gerhard, vars här återgivna kuplett är som vanligt uddig och rider roligt på rimmen.

Pannan är höjd
och hans näsa böjd
får han kritik
gör han strax polemik av den.
En mannens merit
dit hör hans israelit-flit
Han ej ger sig förrn han blir en Thorolf Jansson
numro två

Tar av Riben
tu för sieben
Vem tänker jag på?

När blir en kvinna gammal.

Av KARL-EWERT.

När blir en kvinna gammal här i livet?
De ä ett spörsmål i diskret gestalt,
Vid vilken ålder bör det vara givet
Att hon drar sej tillbaka ifrån allt?
Jag träffa' Ellen Cederström en gång, ju
På 5 clock tea i Kyhlbergers gemak,
Och frågte henne då, helt en passant, ju
Hur hon nu hade tänkt sej denna sak,
Hon rusa opp och såg sej i en spegel fram å bak:

Refräng:

Jo, när man på Dramaten inte mer trots huvudbry
Och lite fantasi kan se i mej en ingénue,
Och inte mer jag illusioner kan ur armen skaka,
Då har jag tänkt att draga mej tillbaka!

Oskarsteatern mist sin primadonna,
Vars lov man förut prisat högt i skyn,
Hon förra sommar'n liksom andra så'n
Har avancerat bakåt till revyn,
I går jag mötte henne med herr Nielsen,
Just när hon hoppa ur en billig bil,
Och frågte henne med ett artigt smil se'n,
När hon tänkt lägga opp å bli civil,
Hon log sitt trötta leende å sa' med spärrad stil:

Refräng:

Jo, när jag blir så svag på scenen, att jag inte ser
Nå'n utväg att de tunga ögonlocken lyfta mer,
Och Ranft har hämtat kraft att mej för framtiden
försaka,
Då har jag tänkt att draga mej tillbaka!

Jag var i Folkets hus på kvinnomöte,
Man talade i munnen på varann
Om de, som ännu låg i gudars sköte,
Å lyckan att ej vara född till man,
Vid talarstolen tyst å lugnt jag stanna,
Och sporde 'n dam i krage å manschett,
Herr Lindhagens bekanta syster Anna,
När åldern skulle taga ut sin rätt,
Hon svara under de hon tog en läkeroltablett:

Refräng:

Jo, när jag ej bland stadsfullmäktig får nå'n jämkningsmån
Och inte mer kan dag och natt försköna Kungsträdgå'n,
När pratandet i ogjort väder jag får helt försaka,
Då har jag tänkt att draga mej tillbaka!

I sitt palats breve' en känd teater
Höll dubbelexcellensen Branting cour,
Och runtomkring gick stadens diplomater
Och Europas ställning nagelfor,
Det hela de var tip top, jojomensan,
Jag lade mej på knä framför René
Och frågade den blonda excellensan,
När hon fått nog av livets societé,
Hon höjde ögonbrynen å la huvudet på sne:

Refräng:

Jo, när min man ej mer får styra landet opp å ned
Och själv jag ej får ha en sängplats 30 meter bred,
När inte jag får kunglig ynnest ideligen smaka,
Då har jag tänkt å draga mej tillbaka!

Karl-Ewert.

Ett värdefullt bruk

är att dagligen intaga en av Spieckers **Sanokapslar**. Återupp-
rätta på kort tid nervsystemet, undanröja trötthet, missmod och
sömlöshet, alstra energi, levnadsmod och spänstighet! Finnes å
alla apotek och i kemikalieaffärer i askar å kr. 2.25 och 4.25.

DAMERNAS DISKUSSIONSKLUBB

IDUN HAR PÅ SENASTE TIDEN från läsarinna i olika delar av landet fått mottaga en hel del inlägg i en eller annan av de frågor, som — lyckligtvis få vi väl säga — det moderna livet ger oss moderna människor att tänka på. Våra läsarinna göra utan tvivel rätt som vända sig till Idun: Idun vill ju vara den goda vännen, med vilken de kunna dryfta det som upptar deras intresse och hos vilken de kunna få råd. Men hur vore det, mina damer, om vi, just för sådana där inlägg, som ni på senaste tiden kommit med, bildade en Damernas diskussionsklubb? (Här hör jag den där »allmänheten», som ju alltid är närvarande i journalistens medvetande, viska ett »ja» — saken är alltså avgjord). Ni invända, att ni bo i skilda delar av landet och alltså icke kunna lätt samlas till den lokal, där vi skulle ha våra sammankomster. Gör ingenting, lokal och resor behövas inte, när vi, var vi än bo i detta långa land, ha lyckan att få råkas i Iduns spalter.

Alltså, äro vi redo att börja?

Hur tidigt bör man tala med barnen om religion?

En dam, som innan hon hade några barn var uppfylld av all världens »frågor» och diskussionsämnen, men som nu är framför allt moder (en icke ovanlig utvecklingsgång) berättade härom dagen i ett sällskap om sin sexåriga lilla flickas första skolerfarenheter.

— Det har för mig alltid varit ett svårt problem, sade modern (som själv vuxit upp i ett sådant där modernt »frigjort» hem), hur jag finkänsligast och klokast skulle sätta Lisa i kontakt med den religiösa verkligheten. Jag valde den utvägen att ända till nu icke alls tala med henne om religion. Jag har inte ångrat dröjsmålet. När hon nu genom sin lärarinna kommit i beröring med religionen, har denna för henne blivit en strålande uppenbarelse. Hon kommer hem till mig om dagarna och talar med glänsande ögon om hur hon sett »det lilla Jesusbarnet» (märk väl i en bok). Min tro är, att de religiösa tingen icke skulle fått den överväldigande verklighet, de nu ha för hennes sinne, om jag från första början talat med henne om dem. Barn ta ju allting så direkt, så påtagligt, och tre-åringen fattar saker och ting annorlunda än sex-åringen.

En annan mor i sällskapet, gift med en hög ämbetsman, berättar, att hon inte heller talat med sin lille femåring om religiösa ting, men att hon var rädd för att de blivande kamraterna i skolan skulle se ner på honom, ifall han kom dit okunnig i det avseendet.

En tredje påpekade, att hela problemet existerar endast i fråga om den förstfödde. Barn ha mycket sinne för allt slags ritual, sade hon, och min lille minste knäpper var kväll händerna och läser ett slags aftonbön, fastän han inte själv förstår vad han säger.

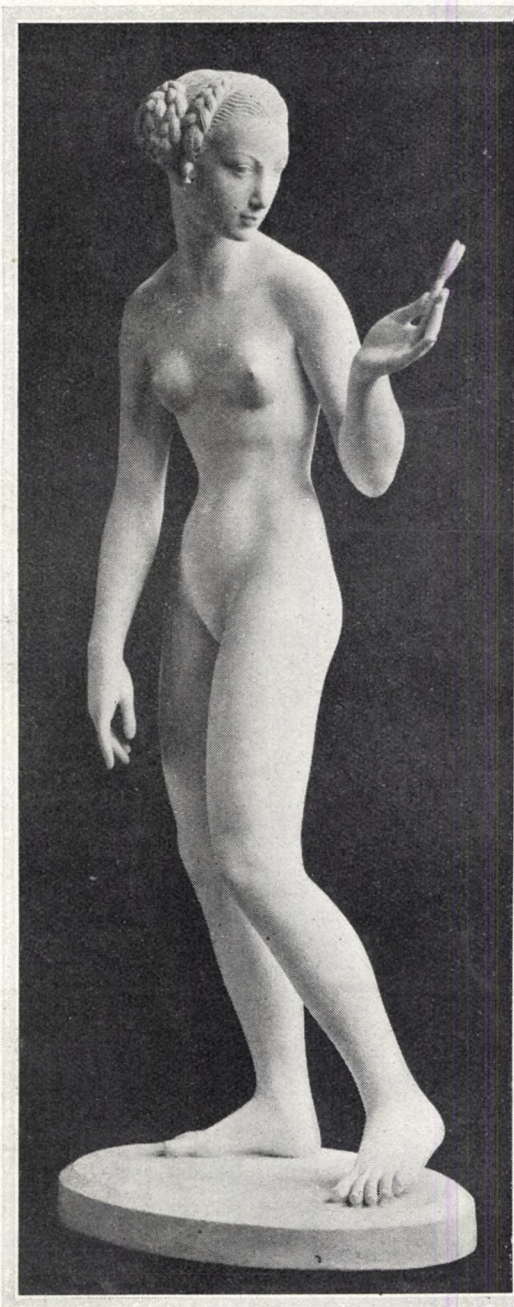
Om någon representant för ett äldre släkte varit med i sällskapet, skulle hon säkert förfasat sig över att man kunde föreslå något annat än att de religiösa begreppen skulle läggas i barnens mun från det de alls kunde säga något. Men vår tid tar mera hän-

syn till barnpsykologiens rön än en gång gjorde. Det är därför som man har alla skäl att diskutera den frågan: Vid vilken ålder böra barnen sättas i kontakt med de religiösa begreppen? Vad säga nu våra läsarinna? Diskussionen öppnas härmed: alla bidrag adresseras till Iduns Redaktion, Stockholm, med påskrift: »Damernas diskussionsklubb».

Innan vi gå vidare med frågorna, måste vi emellertid lyssna till några kvicka och skarpa damer, som bett att få svara på den stridsfråga, som utslungades i ett tidigare nummer av Idun:

Har kvinnan mer intelligens än mannen?

En ung dam, som tecknar sig Elsa Wi-deblom, säger bland många andra små spetsigheter:

»Krokus». Konstverket, som är utfört av skulptören Tore Strindberg, har i dagarna rests på terrassen utanför Stockholms stads-hus. Den eleganta lilla statyn bär en inskrift som meddelar, att den är skänkt av den nu upplösta Föreningen för Stockholms prydnade med konstverk och även är avsedd att påminna om föreningens stiftare Axel Lilja.

»Det är männens förfasande över intelligenta kvinnor som varit den stora »spärrhaken» på kvinnornas intelligens under gångna tider, då kvinnan i så eminent grad var beroende av mannen. Hädanefter sker emellertid utvecklingen normalt, den moderna västerländska kvinnan kan vara lika oberörd av denna spärrhake, som den moderna österländska av för trånga skor. Och ett är säkert, kvinnan kommer att ha stolthet nog att icke, såsom mannen, föredraga en ointelligent moaié, och det kommer att med stormsteg föra släktet fram mot en ny civilisation, en högre kultur — och en kärlek som överstiger allt.

Det är alltså fullkomligt utan bitterhet jag konstaterar att kvinnorna icke äro intelligentare än männen. Det vore ju ändå så lite att skryta med. Men en gång skola männen bli lika intelligentare som kvinnorna — och då kanske det kan vara något att tala om.»

»En som forskat både i naturen och skrifterna» påstår, att de intelligenta kvinnorna i allmänhet bli de sämsta mödrarna.

Vilket kan bestridas med själve fader Schopenhauers ord, att intelligensen ärvs från modern och temperamentet från fadern.

»Lei» påstår, att vad angår den moderna, självförsörjande kvinnan, så »vilat det ett eventuellt» över våra giftermålsplaner, men vi sitta icke och slipa vår tankes knivar för att spana upp något lämpligt byte, som vår intelligens råar på och som vi tack vare den lyckas dupera.»

Och »Ester» förklarar:

Om intelligensfördelningen mellan de olika könen har jag svårt att bilda mig en åsikt. De få verkliga intelligenser jag hittills mött ha varit kvinnor; men det bevisar ingenting; jag har räknat dem som undantag. Männen öppna sällan så pass mycket på förlåten till sin psyke, att man kan få något riktigt begrepp om den. Det har åtminstone varit min erfarenhet. Att kalla den traditionella »kvinnans list» intelligens förefaller mig onödigt. Och skall man räkna dit hennes knep och kallblodighet, när det gäller att »fånga en man», får man också beteckna som intelligens den försiktighet och kallblodighet, varmed tjuven förbereder och utför ett inbrott.

Diskussionen får utgöra svar på frågan, inte sant?

Nu höjes ytterligare en röst, tydligen tillhörande en temperamentsfull dam med utpräglade åsikter. Hon kallar sig »Fru Margit» och frågar:

Bör kvinnan vara slaktare?

Någon gång emellanåt under jaktsäsongen läser man i pressen om damer, som med bössan i hand utmärkt sig i Nimrods kall, ja vill det sig riktigt väl, får man t. o. m. se den hurtiga dammen förevigad i bild i full jägarattiralj — därvid naturligtvis icke bör förglömmas den snitsiga jägar-kostymen som visst icke hör till det oväsentliga, snarare tvärtom.

Tillåt emellertid en Evas syster att uttala sitt starka tvivel om detta är ett område som hör kvinnan till. Det för kropp och sinne uppfriskande friluftslivet är utmärkt, men varför skall det förbindas med något för det kvinnliga väsendet så fjärran liggande som jakt, det vill med andra ord säga dö-dande? Låt detta vara männens sak. Redan dessas grasserande i skog och mark har många gånger karaktären av mass-slakt. Men även då jakten håller sig inom berättigade gränser bör den överlä-tas som ensamrätt åt mannen. Ifråga om konsten att utsläcka liv kan kvinnan gärna låta bli att konkurrera med mannen. Det är av ålder en rättvis arbetsfördelning att mannen är jägaren, hans kropps-konstitution lämpar sig för det, hans sinne ryggar inte tillbaka för det blodiga arbetet. Men kvinnan som Diana — nej, låt sådant tillhöra sägnerne. Ty hon riskerar så lätt att som sagda jaktens gudinna bli bara till hälften kvinna. Och vi komma väl över-ens om att det är lika osmakligt att se en kvinna med karlfasoner som det är att möta herrar som äro halvvägs fruntimmer.

Vi vänta många svar till nästa samman-komst i Iduns spalter. Svaren skola adres-seras: Damernas diskussionsklubb, Iduns Redaktion, Stockholm.

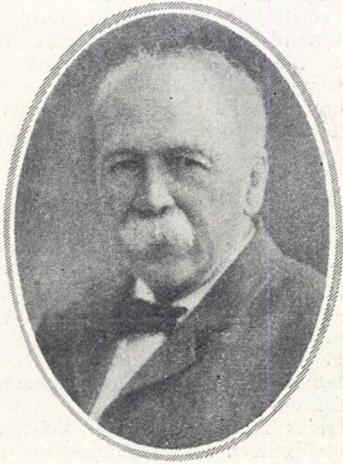
ETT NYTT GRIEG-ALBUM

Innehåller icke mindre än 22 av Griegs Pianostycken och 21 av hans sånger. Väl redigerat. Smakfullt utstyrt. Häftat kr. 5:—, inbundet kr. 8:—.

Begär gratis-prospekt med innehållsförteckning. Snabb expedition till landsorten.

NORDISKA MUSIKFÖRLAGET, Stockholm, Regeringsgatan 35 - Göteborg, S. Hamngatan 45 - Malmö, Gustaf Adolfs Torg 43

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

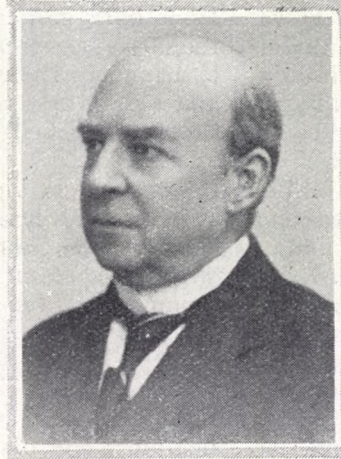
E. H. W. TEGNÉR.

Professor emeritus, en av de aderton i Svenska Akademien. Lund.
80 år den 13 jan.

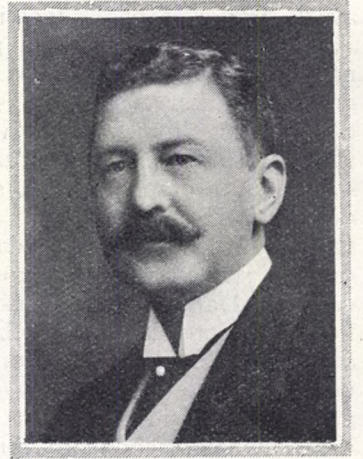
TEODOR HOLMBERG.

F. d. folkhögskoleförst. — Stockholm.
70 år den 12 jan.

E. O. NORDENADLER.

Provinsialläkare. — Tingsryd.
60 år den 1 jan.

G. A. PAULI.

Doktor. — Djursholm.
60 år den 8 jan.

ANNA MASRELIEZ.

Fröken, ny medlem av Stockholms stadsfullmäktige efter hr Fritz Nilsson. Anställd hos försäkringsbolaget Skandia.

J. A. EKLUND.

Biskop. — Karlstad.
60 år den 7 jan.

L. T. LINDHAGEN.

Kyrkoherde. — Stockholm.
60 år den 13 jan.

ROSA SJÖSTEDT,

f. Grünberg.
Professorska. — Stockholm.
45 år den 4 jan.

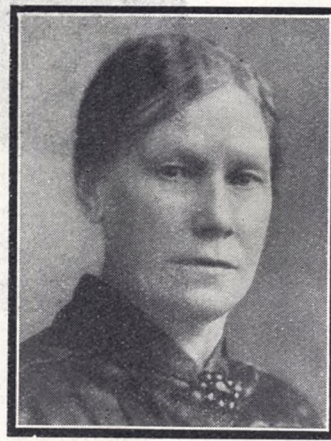
ADELAIDE DE CHAMPS †.

F. von Horn. Gift med översten Henri de Champs, Stockholm.
* 11 nov. 1876. † 22 dec. 1922.

EVA DE CHAMPS †.

F. Skytte af Sätra. Änka efter framlidne kapten C. E. de Champs, Stockholm.
* 17 juli 1847. † 25 dec. 1922.

MATILDA LARSSON †.

F. Söderlund. Gift med direktör L. P. Larsson, Stockholm.
† 24 dec. 1922.

HARRIET DE MARÉ †.

F. Kjellberg. Gift med major Carl de Maré, Stockholm.
* 1869. † 27 dec. 1922.

Dålig matlust, blodbrist, samt därav följande nervositet och svaghet, övervinnes snabbast med järnmedicinen Idozan. På grund av dess 5-dubbla järnhalt och förträffliga sammansättning giver Idozan överraskande resultat. Idozan är utmärkt välsmakande, angriper ej tänderna och bliver billigast att använda. Rådfråga läkare. Fås å alla apotek.

IDOZAN

Skadar ej tänderna.

IDUN ANORDNAR KVINNLIG SPORTTÄVLAN

SVERIGES FÖRSTA KVINNLIGA ORIENTERINGSLÖPNING PÅ SKIDOR ÄGER RUM I SAMBAND MED DJURSHOLMSSPELEN.

Från den kända och populära idrottsmannen kapten Ernst Killander har Idun mottagit nedanstående artikel vars goda uppslag Idun med nöje accepterar. Instämmande i hans ord kan man inte annat än önska ett alltmer ökat intresse för den kvinnliga orienteringslöpningen på skidor. För att i sin mån uppmuntra därtill har Idun beslutat att anordna den första orienteringslöpningen av detta slag som hållits i vårt land. Att intresset för densamma kommer att bli stort kan tas för alldeles givet, helst då tävlingen ifråga anordnas i samband med de mycket omtyckta DjurholmsspeLEN, det stora idrottsliga evenemanget, som äger rum den 10—18 februari 1923. Vi återkomma i nästa nummer till vidare upplysningar om tävlingen och lämna för dagen ordet åt kapten Killander.

FÖR ALLA SPORTÄLSKANDE — oberoende av ålder eller kön — står skidans bruk såsom idrotternas idrott, och detta vill icke säga litet, men är också så sannt, så sannt. Tyvärr finnas ännu många i vårt, på utövandet av skididrott så jämförelsevis lyckligt lottade land, som av brist på företagsamhet, eller hur man nu skall kalla det, ej taga vara på de rika möjligheter till idrottslig njutning, som bjudes.

Min ärade unga läsarinna, om ni nu känner eder träffad, har jag ej rättighet att klandra, jag vill blott så ödmjukt anhålla: »Skaffa eder litet mer glädje och ökad hälsa genom friluftsliv och just med skidor på fot, när vi nu snart hoppas få se marken snötäckt».

Och man vill väl i allmänhet komma längre i utvecklingen än att »kanka» på landsvägen, man vill tränga in i skogens djup och susa ned för branterna. Då först känner man tjusningen i skididrotten. Och snart inställer sig då lusten och viljan att mäta sina krafter med andra. Därmed äro vi inne å skididrotten som tävlan.

Vilka makalösa prestationer ha för övrigt ej utförts av våra duktiga kvinnliga skidlöpare och med vilken bravur och energi!

Det är dock ej »starrännandet» jag i detta sammanhang skulle vilja orda om, utan en form av tävling, i vilken musklernas och hjärnans arbete i förenig bliva utslagsgivande, det är

Orienteringslöpning på skidor.

För att styrka vad jag sagt om kroppens samarbete, vill jag nämna ett exempel. Stockholms Idrottsförbund ordnade föregående år en orienteringstävling till fot, vilken av deltagarna betecknades som ren landsvägslöpning, ja, rent av »planklöpning». En banlöpare hembar ock med glans segern.

I år blevo rollerna ombytta. Då blev det ej att löpa på vä-

Kapten Ernst Killander.

gar utan genom skogarna och i kärren, och följden vart att föregående års segrare stannade å sista plats bland 300-talet deltagare!

Orienteringslöpning på skidor skulle jag vilja beteckna som idealet för idrotts bedrivande. Man är lämnad åt sig själv, man tvingas att på egen hand taga sig fram med skidan som det säkra redskapet och karta och kompass såsom ens trognaste vänner, som det gäller att ej förlora.

Så lyser en röd skärm: den första etappen är nådd, och modet, som för en stund kanske börjat svikta, livas ånyo, och framåt går det igen till nästa och sist till det efterlängta målet.

Väl där grips man av en förunderlig känsla, man tycker det är något riktigt stort, som utförts och självvilliten, viljan och kraften ha fått ett tillskott, som icke kan värdesättas nog högt.

Ej att undra på att orienteringslöpningar på skidor eller till fot numera äro så ytterligt populära i Sverige.

Och så har jag frågat mig: »Varför få ej kvinnorna vara med i denna härliga idrottsgren?» Vad säga i allmänhet mina ärade unga läsarinnor?

Men förstå mig rätt, ej en så där hemskt svår bana, som idrottspojkar ha 50-åringar, som deltagit i dylika tävlingar ha även om de ej räknats till denna kategori utan till oldboysklassen, visat en förvånansvärd förmåga att ta upp kampen med de yngre) — nej en lagom, ja, just en lagom och trevligt lagd bana.

Om man nu får höra ett flertal ja-röster för ett dylikt projekt, så vet jag, att tidningen Idun, som är mån om ej allenast sina läsarinners utan även om andras bästa ställer sig som beskyddare och med någon idrottssammanslutning som organisatör ordnar företaget.

På återseende med skida på fot, karta och kompass bl. a. som utrustning någon gång i vinter hoppas

ERNST KILLANDER.

Den av Idun anordnade ungdomsföreningen äger som förut nämnts rum måndagen den 29 januari. I stället för Mignon, som av repertoarskäl icke kunnat såsom man beräknat givas, uppföres Figaros bröllop, vars nya uppsättning har alla förutsättningar att ge ökat intresse åt Mozarts odödliga skapelse.

En svensk basar hölls nyligen i Paris till förmån för svenska kyrkan därstädes. 1. Grevinnan Ehrensward. 2. Fru Bjurström. 3. Fru Carlstén. 4. Fru Molander. Se vidare skildringen sid. 17.

M E L L A N J U L O C H N Y Å R

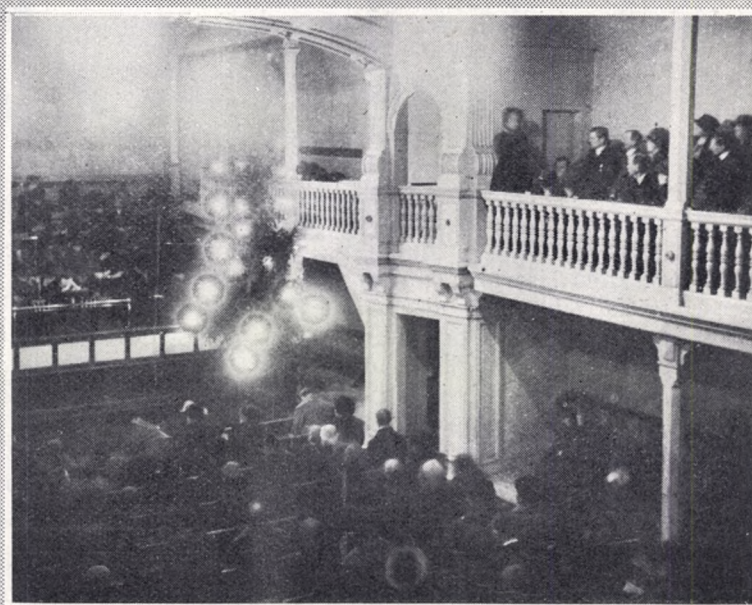
Dans kring julgranen på Allmänna Barnhuset i Stockholm.
(Foto Holmén).

På Malmö stortorg, mitt för Rådhuset och Länsresidenset, prunkar i dessa dagar en jättejulgran.
(Foto Ohm).

Julafton på Försörjningsinrättningens barnhem i Malmö. Här få några av samhällets sämst ställda småttingar skydd, och de trivas så bra hos tanterna, att de i regel inte vilja komma hem igen, även om de skulle kunna. Men så uppvaktas de ju också, som man ser, både av jultomte och julgran.

I Frälsningsarméns julotta i Stockholm kunde även de dövstumma deltaga. Gudstjänsten tolkades för dem av en frälsningssoldat (på läktaren t. h.) Foto Holmén.

Inte endast barnen, utan också de gamla samlades på olika platser till välordnade julfester. Här en julfest från Borgerskapets änkehus (Foto Holmén).

Fröken Alma Hedin (längst till höger) i Stockholm hörde till dem, som hade brättom i jul. Blomsterfonden, som hon står i spetsen för, gjorde sig särskilt påmint till firandet av de dödas minne, och på stiftelsen »Govenii minne» med dess omkr. 360 hyresgäster var en julfest för barnen anordnad.

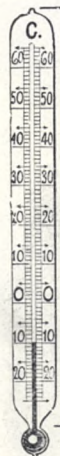
NYÅRSGLÄDJE PÅ STOCKHOLMSTEATRARNA

Med nyåret ha nyårsrevyerna kommit både i huvudstaden och lite' varstans i landet. På Oscars-teatern i Stockholm har operetten fått för tillfället lämna rum åt Karl-Gerhards revy, vilken framfördes med mycket grann utstyrelse och en del roliga kupletter, föredragna med sedvanlig bravur av författaren själv. Revyn i sin helhet slog emellertid ej an i lika hög grad som Karl-Gerhards föregående. Överst ses ett av revyns mest lyckade nummer, Karl-Gerhard och åtta unga damer klädda som holländare och mot bakgrunden av ett stort holländskt fat. Till höger Ringvall som teaterkung och nederst t. v. Maja Cassel som en intagande revyprimadonna.

Emil Norlanders "Kungarevy" på Södra teatern roade med sina på det hela taget oförargliga påhitt en alltid lika tacksam nyårsdagspublik. Eugén Nilson visade, att han fortfarande är en av våra bästa revyskådespelare. Här ovan i mitten ser man honom på "Cirkus Guttermann", där en del trevliga figurer och visor framföres för en parkett av målad väv. Till höger "Karl XII-filmen", med den verkliga Karl, uppstånden ur graven (Waldemar Dalquist), och filmens dito (Carl-Gunnar Wingård). Foto Alberg & Preinitz.

*I vinterkylan
skyddas huden
bäst med
Gahns
Maniol*

NEDBRINGA KOSTNADEN till en BAGATELL för öder

skoslitning
genom att köpa
TRELLEBORG'S
Gummisulor
och
klackar.

BÄSTA EXISTE-
RANDE FABRIKAT.

Erhålles hos
alla välsorterade
skohandlande.

TRELLEBORG'S GUMMI-
FABRIKS AKTIEBOLAG
TRELLEBORG.

SLÄTA, ej smuts-
samlande SULOR.

KUNNA PÅSÄTTAS
AV ENVAR

med
Trelleborgs SULLÖSNING,
som besitter oanad
Bindförmåga.
Påsatta SKODONEN verka
dessa SULOR ej klumpiga
och se ut som vanlig lädersula.

**DEN LILLE
HALSLÄKAREN**

Vid alla tillfällen — på skidfärd eller promenad är Tulo, "den lille halsläkaren", ett angenämt och uppfriskande sällskap. Tulo-pastillen är en svuren fiende till allt vad hosta, heshet och halskatarr heter och håller den troget på avstånd.

Uppfriskande. Pris 25 öre. Vålsmakande.

Champagne på svenska tegar.

Hur man av våra bär kan göra de förträffligaste viner.

Trädgårdsdirektör Gustaf Lind har rik-
tat uppmärksamheten på den svenska
vinodlingen som förtjänar mycket större
uppmärksamhet och uppmuntran än som
ofta består. Det är en fördom att vi här
ej kunna med våra naturliga bärtillgån-
gar åstadkomma goda viner. Vill man
ha exempel på hur förträffligt en svensk
champagne kan smaka hänvisas till
Knutstorps Sparkling, ett moussearnde
vin som framställes å den smäländska
egendomen Knutstorp, där den svenska
vinodlingen har gamla anor, såsom fram-
går av följande redogörelse från gross-
handlare Gustel Groms, den 66-åriga
ägaren till Knutstorps egendom, Flisby.

Gustel Groms.

Knutstorps Sparkling har
en lång räkka av arbetsår
bakom sig. Min far H. G.
Groms ägnade 50 av sina
levnadsår åt vinhandels-
branschen och om det för-
unnas mig tvenne år till,
så har jag varit "vin-
gårdsman" lika länge. Vin-
tillverknigen av bär el-
ler frukt är ett arbete av
mycket stort intresse. Har
man sin egen lilla täppa,
börjar man vårdagarna
med att omhulda träd och
buskar så att den kom-
mande frukten måtte bli-
va möjligast stor och saf-
tig. På eftersommaren
skördar man in allt efter
mognadstid. Bär och frukt krossas till mos, moset
pressas till saft, saften jäser till ungvin, som fram
i januari månad får dragas eller tappas om på annat
kärl så att depöten skiljes från vinet. Har man
nu skött sig väl äger man ett ungvin fritt från
mögel och ättika, och detta vin skall under tvenne
följande år vårdas till dess det blir klart och drick-
bart. På tredje året har man också en njutbar
dryck som påminner om Rhenskt, Bordeaux eller
Oporto, allt efter fruktslag och behandling. Krus-
bären giva ett utmärkt Rhenskt, blandade röda och
svarta vinbär ett mycket njutbart rödvin och Wil-
liamspäron det allra yppersta Vita Portvin. Vad
(Forts. sid. 17.)

Knutstorp, där den svenska vinodlingen har
gamla anor.

Iduns byrå och expedition,

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: ... Kl. 9-5 Expeditionen: ... kl. 9-5
Riks 8660 — Norr 9803 Riks 1646 — Norr 6147
Red. B. Carlsson kl. 1-3 Annonskontoret: kl. 9-5
Riks 8660 — Norr 402 Riks 1646 — Norr 6147

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

35 öre efter text. 40 öre Utländska annonser:
å textside. Bestämd plats 45 öre efter texten, 50 öre
20 % förhöjning. Led. pl. å textside, 20 % förhöjn.
och Plattsökande 25 öre. för särskilt begärd plats.

Iduns prenumerationspris:

Idun uppl. A. Idun uppl. B.
Helt år ..... 15:— Helt år 17:50
Halvt år ..... 8:— Halvt år ..... 9:—
Kvartal ..... 4:25 Kvartal 4:75

- Steinway & Sons -

Lundholms
Pianomagasin

Stockholm
Jakobsbergsgatan 39
Göteborg Malmö

SALTSJÖQVARN'S

KEJSARKRONAN

Det bästa vetemjålet!

Begär alltid

**Kobbs
Thé**

Universalverktyg

av stål, härdat.

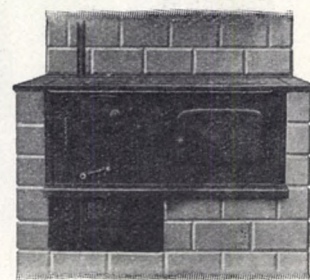
N:r 560.

Hammare, yxa, hovtång,
rörtång, tråddavbitare, ko-
fot, skruvmejsel kombine-
ret, automobilen, motorbåten etc.
ade; av nytta för hushållet, lantbru-
ket, automobilen, motorbåten etc.
Pris pr styck för 25 cm. längd Kr. 6:—
Finnes till salu hos järnhandlare samt
hos fabrikanten: 7:50
BERGS BOLAG, ESKILSTUNA.

Värmeledningsspisen

"ELLO"

Högsta utmärkelse.
Silvermedalj i Linköping.

Oöverträffad för kokning och
gräddning. Högsta effekt med
minsta bränsleåtgång. Eldstaden
reglerbar under pågående eldning
genom höj- och sänkbart rost.
Ello-spisen är icke kvantitativt
men kvalitativt ledande inom
branschen o. har vunnit sin sprid-
ning genom belåtna husmödrar.

DUBERGS SÖNER,
ÖREBRO.

**PHOSPHO-
ENERGON-
PILLER**

FORORDAS AV LÄKARE
" Vid allmän svaghet,
nervositet, överansträng-
ning och sömnlöshet."
SÄLJES ENDAST I APOTEK
A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM

Ett litet missöde vid nyårs- visiten hos Branting.

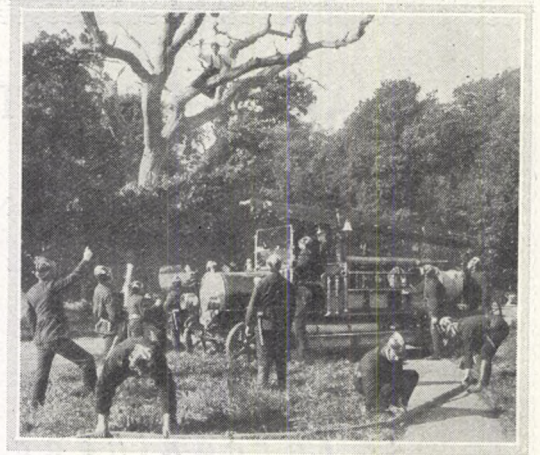
Vem vill komma statsministern till hjälp?

DET NYA ÅRET BÖRjade som vanligt med en mängd nyårsvisiter. Hos statsministern gjorde en mängd personer sin uppvaktning och lämnade sina kort som de var och en låtit åtföljas av en liten personligt hållen nyårshälsning. Vid kortens framlämnande hände emellertid det förargliga att den tillfälliga extra vaktmästaren råkade blanda om hälsningarna så att excellensen blev i stort bryderi och inte visste hur han skulle sortera dem. Med en del gick det dock bra nog men inför några stod han rådvill. Och Idun, som fått kännedom om statsministerns brydsamma belägenhet, har låtit sig angeläget vara att komma till hans hjälp och hoppas på sina läsa-

res bistånd för att klara upp den invecklade situationen. Den borde väl ej heller erbjuda alldeles olösliga svårigheter. Förhållandet är att följande personer sânt sina kort: Första kammarens talman greve Hugo Hamilton, amiral Arvid Lindman, professor Ragnar Östberg, Göteborgsutställningens kommissarie Adelson, konstnären Carl Eldh, fröken Ebon Strandin, Svenska Akademiens sekreterare E. A. Karlfeldt, bankdirektör Olof Aschberg och redaktör Z. Höglund. Och de omblandade hälsningarna ha följande lydelse: 1) Jag antar att ers excellens gör som jag: skrattar åt kritiken, 2) Jag vågar hoppas att mitt lilla sommarnöje skall falla ers excellens i smaken, 3) Vi träffas i januari vid vår vanliga bänk, 4) Tack för allt ni gör för mig, 5) Fredspriset kan ers excellens gärna få en gång till. Freden är det bästa jag vet, 6) mottag mina välgångsönskningar i förskott, 7) Hoppas få litet att göra i år, 8) Midsommaren 1521 fick Gustaf Vasa sitt färdigt. I år blir det min tur, 9) Lycklig ni som inte alltid behöver stå på tå för alla människor!

Nu gäller det alltså att sortera dessa hälsningar rätt och så sända Idun sitt förslag formulerat så att man endast sätter namnen med siffrorna som höra till varje hälsning t. ex. 1) Karlfeldt, 2) Ebon Strandin o. s. v. alltefter som man tycker det passar ihop. Den lösning som Idun för sin del anser vara sannolikast kommer att till lön för besväret uppmuntras med markis Claes Lagergrens arbete »Mitt livs minnen» som ju varit en av julens främsta succésböcker. Skulle prisvinnaren redan äga arbetet ifråga erhålles ett annat i samma prisläge.

De som önska deltaga i detta behjärtansvärda utredningsarbete torde välvilligast sända in resultatet av sina mödor till Iduns redaktion, Stockholm, varvid lämpligast ordet Nyårskorten åsättes kuvertet. Ett välgörenhetsmärke å detsamma är oeftergivlig fordran för att ifrågakomma till belöningen. Skulle det så foga sig att flera kommit på den lösning som otvivelaktigt måste vara den rätta ges boken ifråga åt det första öppnade rätta svaret. De som eventuellt bli utan få väl trösta sig med »bättre lycka nästa gång». Det brukar vara ett bra botemedel för de felslagna förhoppningar som ibland utgör ens »livs minnen.»

På ett nytt svenskt filmlustspel, "Luffar-Petter", har det i dagarna varit premiär. I lustspelet har Erik A. Petschler medverkat i tre egenskaper: som författare, regissör och innehavare av huvudrollen. Här en lustig scen, vari brandkåren medverkar.

H-h.w.

VEM

skall under det nya årets
365 dagar
bliva Eder ständige vän och
trogna följeslagare som Ni
dagligen med förtjusning
tager i hand?

?

Avea

!

JO

den för hudens vård
och skönhetsens bevaran-
de välkända och oöver-
träffade

YVY-tvålen.

Använd den, och Ni går tillmötes

ETT GOTT NYTT ÅR!

AKTIEBOLAGET YVY-FABRIKEN,
YSTAD

UNOL TANDCREME

är

Bakteriedödande
Angenäms
Vattenlöslig
och av svensk
tillverkning.

Åberopa denna tidning och begär en provtub UNOL från

UNOLFABRIKEN - MALMÖ

Telefon 4385.

A.-B. ARKITEKTKONTORET

M. ALVIN

12 KUNGSTRÄDGÅRDSGATAN 12

STOCKHOLM

Möbler
Inredningar
Armatyr i trä
Mattor - Tyger
Gardiner

R. T. 216 59, 301 75

A. T. Norr 121 16

Mot
Huvudvärk
Förkylning
Influensa
Rheumatism
är

GLOBOID
ACETOCYL

det effektivaste medlet.

Fritt från acetocylsyrens obehagliga
biverkningar hjärtbesvär m. m.

Till salu å alla apotek å kr. 2:30 pr
förpackning om 40 tabletter å 1/8 gr.

I KÖKET
OCH
PÅ MATBORDET
ÄR

Arboga

ALFA-KO
HUSMODRARNAS

A OCH O

FRISÉR- KAMMAR PRYDNADS-
av högsta kvalité och elegans
äro stämplade

"KROKO"

De danska prinsarna som bli yrkesmän.

Prins Aage, numera kapten i främlingslegionen i Marocko.

DEN KUNGLIGA PURPURN BLEKNAR allt mer i Danmark.

Nu har ju prins Aage avrest till Paris för att inträda i franska främlingslegionen i Marocko. Hans bror prins Axel har sedan i somras varit anställd som sjökaptan vid "Ostasiatiska Kompagniet". Prins Erik är lantbrukare sedan några år tillbaka.

När prinsarnas fader, prins Waldemar, fick upplösa "Det gule Palæ", drabbade detta också änkekejsarinnan Dagmar. Nyligen fyllde hon 75 år. I samband med högtidsdagen tog hon högtidligt farväl av alla sina danska släktingar och reste till London för att på obestämd tid bosätta sig hos sin syster änkedrottning Alexandra av England.

Då änkekejsarinnan efter det ryska rikets fall och sin egen långa fångenskap återvände till sitt hemland, var det hennes broder prins Waldemar som ställde sin förmögenhet till den utblottade furstinnans disposition. En våning inrättades åt henne på Amalienborg i den gamle konung Christian 9:des flygel — och hon fick sitt eget lilla hov. Prins Waldemars stora ekonomiska förluster, som tvingat honom själv att stänga sitt palats och lämna landet, ha väl också nödgat hans kejsarliga syster till det steg hon tagit.

Med änkekejsarinnan Dagmar försvinner »de stora kungadagarnes» stolta kvinnliga representant från det danska hovet. Livet har farit hårt fram med denna tsarrikets forna stolta härskarinnan — och av den sköna, juvelgnistrande konungadottern återstår nu blott en liten åldrig kvinna med ett par milda, vemodiga ögon.

Änkekejsarinnan Dagmar.

**DUNTÄCKEN
MADRASSER**

göra sängkammaren
till ett Paradis

J. Svensson & Bourghardt
GÖTEBORG

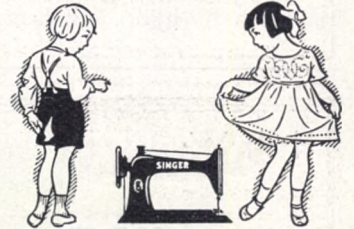
Täckfabrik Fjedderränsert

Aug. Försters

Flyglar och Pianon
Hirschs Pianomagasin
(CEDERGREN & MÖLLER)
Kejseringsgatan 26, Stockholm

-Ack, säg mig liten Inga,
varför är du så fin?

-Jo, Mor syr mina kläder
på **SINGER** symaskin.

KRYMPER
EJ YLLE

Begär sådana hos Eder handlande.

STÅLRÄSARMADRASSEN IDEAL

Hygienisk - Billig - Hållbar
Prislista gratis och franko.
Obs! Reducerade priser fr. 1 mars i år.
AKTIEBOLAGET RESAR
Tel. 780 Karlstad Tel. 780

CHAMPAGNE PÅ SVENSKA TEGAR.

(Forts. fr. sid. 14.)

Knutstorps Sparkling beträffar, får detta göra sin efterjäsning på buteljer på det att kolsyran måtte bindas i vinet varigenom det blir mousserande.

En oeftergivlig faktor för att en vintillverkning skall lyckas, är att man disponerar en dragfri källare med jämn temperatur året om. I detta fall äro lokaliteterna mycket gynnsamma här på gården tack vare en gammal ägares omtanke, som under hela mangårdsbyggnaden konstruerade en källare, 2 meter hög. Mannens namn var fältkamrer Dahlström, densamme som byggde om det gamla hemmet 1832. I klimatiskt hänseende åter är gården ej bland de lyckligare. Tidiga höstfroster, som vårfrost och hård sydvästlig vind komma mången förhoppning att bli till korta.

Till sist vill jag nämna att sedan nya försäljningsförordningen för vin och spirituosa trädde i kraft, försäljes Knutstorps Sparkling genom Systembolagen och jag har att tacka dem för mycken välvilja och mycket tillmötesgående i mitt arbete att göra vinet känt.

GUSTEL GROMS.

Svenska basaren i Paris.

BEHÅLLNINGEN AV DEN BASAR SOM D. 15 och 16 december anordnats i svenska ministerhotellet i Paris i och för svenska kyrkans underhåll uppgick till över 100,000 francs. Detta vackra resultat har uppnåtts tack vare den verkliga hängivenhet för saken som besjälade koloniens damer med grevinnan Ehrensvärd i spetsen. Fotografiet på sidan II visar de svenska damer, som deltog.

Den franska dampubliken visade sig i synnerhet intresserad av den svenska hemslöjdens alster. Hela basaren gick för resten som sig borde i svenskhetens tecken. Nere i vestibulen var uppsatt en fonddekoration, ett vinterlandskap med en liten upplyst, vitmenad landskyrka, i den innersta salongen en trappa upp strälade en stor julgran medan från det övre galleriet hängde ner vita flockar. Och de flesta unga fruarna och flickorna, som biträdde, buro våra vackra nationaldräkter — kanske ännu vackrare att skåda här än hemma.

I buffén, som förestods av fruarna Cheminais, född Thersmeden, pastorskan Bjurström och fru Flygare, bjöds på svenskt dopp och svensk punsch, i livsmedelsståndet, som förestods av fruarna Nordling och Carlstén försålades ansjovis och hårt bröd, som gick åt — som färskt bröd. Mattor, gardiner och bonader försålades i handarbetsstånden som förestodos av fruarna Ljungberg, Edelfelt, Rytzell, Åkerman, Sjöstedt samt fru Lundvik, vilkens maka, handelsrådet Lundvik, basarens skattmästare, var allestädes närvarande.

På lördagskvällen, innan basaren avslutades, var det dragning å ett lotteri samt hade improviserat en konsert.

Att basaren kunnat presentera sig så väl, berodde dels på att greve och grevinnan Ehrensvärd utan tanke på egen bekvämlighet helt och hållet ställt sin bostad till basarens förfogande, dels på den offervillighet som utvecklats av svenska koloniens medlemmar samt i Sverige. Basaren hade sålunda erhållit ståtliga gåvor av konung Gustav — kungliga familjen och enskilda, bland vilka måste nämnas direktör Carl Zetterberg som redan i våras överlämnade en summa om 50,000 francs som grundplåt.

A. L-N.

Litteratur.

Engelska och amerikanska romanförfattare ha en lätt väg till svensk publik tack vare välvilliga förläggares iver att importera deras produkter. Importen börjar dock ta betänkliga former, det veta bäst de svenska författarna, som få kämpa hårt i den ojämna konkurrensen. Utan att egentligen välsigna förläggaren för hans omtanke om publikens behov av förströelseläsning förstår man emellertid hans val av *Floyd Dells* båda romaner *En grönögling* och *Törnesnäret*, vilka tillsammans utgöra en med äktamerikansk uppfattning tecknad livsbild, där äktenskapsproblemets lösning sättes i scen med största möjliga fördomsfrihet. Den unge Felix Fay och hans Rose Ann äro så "frigjorda" som det över huvud kan tänkas i det frigjorda U. S. A. — på en svensk läsare verkar deras erotisk Utopia ganska skrottretande — men icke förty spelar till sist det rent mänskliga i deras naturer dem sprattlet att slå omkull deras teorier och omskapa deras "fria kärlek" till ett annat äktenskap än det som de lekt och funnit ohållbart. Den mycket breda skildringen bjuder på god karaktärsanalys och livligt tecknade interiörer ur bland annat Chicagos journalistiska och litterära bohémvärld. Författarens humor befriar dessutom läsaren från att finna någon av de många sidorna tråkig.

E. H-N.

OMEGA

Världsmärket bland fickur.
6,000,000 Omega-ur i bruk.

Barnens förtjusning är

JAMAICA
BANANER
GODA
Ytterst lättsmälta
Närande.

Mot **Kikhosta**

astma, bronchit, är Bromotussin genom särskilt verkamma, antiseptiska ämnen bästa, sedan länge beprövat, genast verkande medel. Rådfråga Eder läkare. Erhålles — endast i orig. fl. å 3:95 kr. å apoteken, i annat fall portofritt från Apotekets i Håsselholm Kem. Farm. Laborator.

Döden lör rättorna är "RATTUT".

Låt icke övertala Eder att köpa något annat medel som uppgives vara "lika bra". Rättute kan utan risk utlåggas i skafferiet, visthusbod etc. ty det dödar endast rättor och möss, men är oskadligt för människor och husdjur. Begär broschyr. Pris Kr. 1:25 paket. Säljes i kemikalie-, järn- och diverseaffärer samt å apotek.

Berner & Zetterstöm,
Göteborg

ORION

Garantimärket på yppersta Fickur
Bese prov hos Urmakaren!

Ryberg's Blaudring

Detta kaffe rekommenderas särskilt för god och fyllig arom.

PERCY F. LUCK & Co.

Var försiktig vid val av ströpunder mot hudlöshet, revor, mar etc. hos barn. Använd endast:

VASENOL

barnpunder, ett av läkare erkänt snabbt läkande och rensande specialmedel. Vasenol rekommenderas av läkare och barnmorskor.

F Pauli's

OVICULA
(ägg)-tvål

mild behaglig uppfriskande

Feniths namn borgar för en förstklassig produkt!

Gräddmargarin: "Extramärket Fenith"
Växtmargarin: "Feniths Extra Växt"

äro marknadens förmämsta kvaliteter.

Yardley's
Old English
Lavender Soap

Av utsökt kvalitet renar den huden fullständigt och bibehåller hyn ungdomligt fraiche. Luxiöst parfymerad med doften av den äkta Lavendelblomman är det den förmämsta av alla kvälitetstvålar.

Pris pr karton om 3 tvålar - Kr. 4:50.
Säljes i alla förstklassiga och välsorterade affärer inom branschen.

YARDLEY & CO., LTD., LONDON, W.1

KOLYNO S

tandpasta innehåller inga slipande medel.

Den rengör tanderna fullständigt, återger dem deras naturliga pärlvita färg och glans och åstadkommer bästa möjliga munhygien.

Finnes hos alla Apotek-, välsort. Parfym-, Färghandl. & Raksalonger m. fl.

Aberopa denna tidning och begär gratisprov.

BERNHARD MARING - STOCKHOLM C.

Den nyföddes hud är ömtålig!

Använd därför en absolut tillförlitlig salva.

MILLIDIN-SALVA

(Överläkaren Dr. Lindströms hud- och särsalva.)

"A Barnbördshuset Pro Patria, Stockholm, har sedan mer än 10 år tillbaka använt den numera av A.-B. Leo i Hälsingborg tillverkade Millidin-Salvan mot de hos spädbarn vanligt förekommande rodnaderna, hudlösheterna, liksom också mot sårnader å mödrarnas bröstvärtor uppkomna genom digivning, och ha alla dessa åkomor påfallande hastigt gått till förbättring eller fullständig läkning under behandling med denna salva. Intygas sanningsenligt.

ELLEN WESTERBERG,

1:sta barnmorska och föreståndarinna vid Barnbördshuset Pro Patria, Stockholm."

MILLIDIN är dryg, obegränsat hållbar, hälskrän aldrig, därför billig i användning. Fås å apotek, kemikalie- och övriga affärer. Tillv.: A.-B. LEO, Hälsingborg. Nederlag i Stockholm:

Firma AUG. PETRÉ, Luntmakargatan 79. Tel. Riks 813 44. Allm. Vasa 25 31.

Enastående

LÄSARINNORNAS SPALT

SVAR.

Svar till "En lidande". Som jag i flera år lidit av samma sjukdom som ni, men nu är så gott som återställd, känner jag det som en kär plikt att svara er. Vet ni inte, att det är en gäva och välsignelse att vara nervös? Under lidandet växer själen, vad gör det då om kroppen får sitta emellan. Den nervöse, som tar sitt lidande på rätt sätt, måste bli ödmjuk. Under den ständiga kampen att hålla sig uppe växer så småningom den inre kraften, och helt plötsligt kan denna kraft springa fram, utan att man då förstär varit från den kommit. Ni har ingen anledning att vara orolig. Tro på Gud och tro på livet, och ni skall säkert få hälsan åter.

Nu några råd: vänj er aldrig att sova med fylld mage. Minst 2 timmar före sängdags bör ni äta. Drick morgon och afton ett glas kokt vatten med honung uti. Vatten får ej vara för varmt. Då hjärtklappningen kommer lägg en våt, kall näsduk över hjärtat. Försök också att få hålla någon god människa i handen som inte skrämmer er utan ser kärleksfullt och leende på er. Har ni, som ni säger, sökt läkare, så vet ni nog hur ni skall sköta er. Framför allt håll humöret uppe! Har ni någon särskild sorg, som trycker er — nervkänhet brukar oftast komma av den orsaken — så var viss på, att lika säkert, som att dag följer på natt lika säkert följer glädje på sorg. Någon har sagt: "Måhända är lida ingenting annat än att leva innerligare." Säkert är, att den glädje, som hämtas upp ur lidandesbågarrens djup, är av så ovansklig skönhet, att den är väl värd smärtan. Et.

P. S. Min adress finnes på Iduns ex. om ni önskar tillskriva mig.

FRÅGOR.

Kära Iduns läsarinna! Finns det i vårt land hem för en enkel, bildad flicka, som varit nog oförsynt, att bli lungsjuk? Har annonserat och svarat på dussintals annonser utan resultat, trots de bästa rekommendationer. Dessutom anmält mig på byråer och på privat väg sökt möjligheter. Tack vare denna olyckliga åkomma blir man värre skydd än en brottsling, trots att jag varken har eller haft några avskräckande symptom varken hosta (ergo ej baciller), blödning eller feber. För att förekomma detta och "mota Olle i grind", sökte jag sanatorievård och är nu brännmärkt, trots att jag är arbetsduglig.

Mitt fall är tyvärr ej ett enstaka. Det finns tusentals enastående. Vården lämnar de bästa resultat, vilka dock på kort tid ointetgöras av livets grymhet. Själv föreslog jag en av mina läkare att de skulle internera alla lungsjuka så gott först som sist, då världen ej vill veta av dem. Men fick till svar, att då skulle 80% av mänskligheten buras in, ty de flesta äro angripna, mer eller mindre.

Själv är jag sedan många år hemlös och de få släktingar jag har, äro, som slakten plär vara, värst. Har i vanliga fall ett ovanligt gott humör som hittills stått mig bi, men inför utsikten att vid decembers ingång stå på bar backe känns det, som även det skulle svika. Giv ett gott råd ber 30-årig hushållsfröken.

I.ÖREBRO

har den svenska skotillverkningen av ålder sitt huvudsäte. Helt naturligt är det också här som den inhemska skokrämsindustrin vuxit fram till sin nuvarande höga ståndpunkt. Det beror ej på en slump att Viking skokräm, under de 20 år fabriken ägt bestånd, segrande hållit sitt intåg i snart sagt varje svenskt hem. Till en del har det sin grund i att Vikingkräm förlänar skodonen en enastående glans, men framför allt beror det på att tusentals och åter tusentals förbrukare av Viking märkt och omtalat för vänner och bekanta, hur utomordentligt väl skodonen bibehålla sig då de dagligen skötas med

VITRUMS FERROL

är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å

APOTEKET VASENS DRUG-HANDELS LABORATORIUM STOCKHOLM

Originalflaskor om 500 gram.

Fås å alla apotek.

MÖBLER

OGH

RUMSINREDNING

För bostadsinredning intresserade personer antagas som ombud för mina tillverkningar, en på varje plats. Illustrerad katalog.

DAVID BLOMBERG

KUNGSGATAN 15 STOCKHOLM

Skånska Dagbladet

Malmö

är landsortens mest spridda tidning **Effektivaste annonsorgan** för stad och land

I förhållande till upplagens storlek **billigaste annonspriser** **Söndagsbilagan** **HEM MET**

utkommer varje vecka i 16-sid. format

Spännande följetonger - Lättläst! - Intressant

Den sparsamme

ser efter om kostymen eller klädningen är värd att kemiskt tvättas eller färgas hos

LUNDBY

Skönfärgeri & Kem. Tvättanstalt, Göteborg

KUNGL. HOVLIVERANTÖR

Vår mycket omtyckta "3/4 kg. ask"

Chokolad Konfekt Marmelad à 4:40 pr ask

Till landsorten fraktfritt 4:90 pr ask.

PERCY F. LUCK & Co.

Mellins Food

är en världsberömd, lättsmält kraftnäring för barn, ammande mödrar, konvalescenter och ålderstigna samt för personer, som lida av mag- eller tarmsjukdomar. Förordas av läkare. Köpes i apotek, special- & drogaffärer. Mellins Food Depot, Malmö.

NISSENS

CHOKLAD KONFERT LAKRITZ KAREMELLER

SPECIALITE NISSENS ÅRTA BRÖSTRÄMMELER

Läs NYA DAGLIGT ALLEHANDA!

Obs! Avdelningen för kvinnan och hemmet!

Den, som behöver en anställning eller vill tillsätta en plats, bör annonsera den i **NYA DAGLIGT ALLEHANDA**. OBS! Endast 10 öre per rad. OBS!

Beckers

Japanlack Rivalin

är marknadens förrästmata lackfärg

För sin i strukturen, elasticitet och höga varaktiga glans är den allmänt omtyckt såväl av fackmän som för enklare målningshemmen. Finnes i alla köp- och förpackningar.

AKTIEBOLAGET WILH. BECKER STOCKHOLM

MED VÄTESUPEROXID

Specialaffär för praktiska Ottomaner med 1 och 2 bäddar, Schälslonger, Sängkläder, Filtar, Täcken. Fullständig garantier.

OLOF KNUTSON,
Sthlmstel. Vasa 117 38. Dalagatan 14.

Filtar beställas eller köpas billigast fr. oss. Begär vår illustr. priskur.

Arvika Spinneri o. Vävnadsaffär,
Oxtorgsgatan 9 A - Stockholm.

Smaken är olika

Men en tidning, som skall nå till en stor läsekrets, måste vara lika vederhäftig som omväxlande, lika underhållande som vederhäftig, lika snabb som korrekt, lika självständig i egen ståndpunkt som rätträdig i återgivande av andras mening.

En sådan tidning blir populär inom alla samhällsskikt.

Och sådan är

STOCKHOLMS-TIDNINGEN

som följaktligen vunnit den största spridningen av Skandinavians alla dagliga tidningar. Man läser den och annonserar i den.

Postprenumerationspris för 1923 är nedsatt till:

Huvudstadsuppl. helår 28.—, halvår 15.—, kvartal 7.75, mån. 2.75.

Landsortsuppl. helår 11.—, halvår 6.—, kvartal 3.25, mån. 1.25.

FÖR TÄNDERNA:

ERASMIC
TANDTVÅL

Bardin & Cie
PARIS
Poudre de Perles Fines

Bardin's Perle Sudder
förskönar

Blanche - Rose - Chair -
Naturelle - Rachel -
Ocre - Corall - Rubis
Mauve etc.

Fås i alla Parfymanfärer,
Apotek samt hos Kemikaliehandlare.

Generalagent för Skandinavien och Finland:

Madsen & Wivel, Köpenhamn.

HUSHÅLLSBÖCKERNA

"Erk"   "S. & Co"
Pris 4:— kr.   Pris 2:— kr.

Finns hos alla Bok- & Pappershandlare samt
FRANS SVANSTRÖM & C:o
PAPERSHANDELS A.-B. - STOCKHOLM

Gammal trotjänarinna frågar härmed om det finns något hem där hon skulle kunna bli intagen. Har genom sin matmoders sjukdom mistat sin plats och har nu svårt, på grund av sin höga ålder, att erhålla ny plats. Är annars frisk och duktig. Åger en liten sparsumma på 5,000 kr.

Ensam och gammal.
Kunde någon av Iduns läsekrets ge anvisning på var man kunde genomgå en kurs i knypping, helst på sommaren. Har knyppat något litet, men skulle gärna vilja lära grundligare. Är ock mycket intresserad och vore därför tacksam för svar.
Nyex. folkskollärarinna.

Iduns förmedlingsbyrå

lämnar tillförlitliga uppgifter om utkomstmöjligheten på olika banor just nu. Alla upplysningar om skolor och utbildningsanstalter, inträdesfordringar, kursavgifter och uppehållskostnader lämnas omgående mot en avgift av 1 kr. Kom också ihåg att Iduns förmedlingsbyrå införskaffar ritningar till villabyggen, ger sakkunniga förslag till olika slags värmelednings-system, badrumsanordningar etc. Lämnar förslag på litteratur. Gör upp matsedlar för fester, inköper handarbetsmateriel etc. Någon ersättning beräknas, allt efter den tid, som åtgår för uppdragets utförande: i genomsnitt 3 kr. i tim.

FRÅGOR OCH SVAR

Fråga. Ensam fru som genom hemmets upplösning blivit utan sysselsättning önskar, för erhållandet av en plats som ställts i utsikt, lära tyska språket. Då jag efter genomgångna sorger och bekymmer också är i behov av rekreation och ombyte har jag tänkt, att det vore kanske bäst och billigaste med någon tids vistelse i Tyskland. Vore tacksam för råd, upplysningar, om möjligt adresser. Jag är icke mycket resvan. Har förut aldrig varit utomlands. Är icke språkkunnig. Kan endast något klara mig i engelska. Hur lång tid får beräknas? Och räcker 100—150 svenska kronor?
"Anna, 36".

Svar. I det vi besvara edra sista frågor först, bedja vi att om någon av våra läsarinor är i tillfälle hjälpa er med den förra. — Att lära tyska utan någon som helst förutbildning kräver en ganska anseilig tid; minst ett par års tragna studier om det är meningen att något så när obehindrat kunna behärska det. Är det däremot meningen att endast hjälpligt kunna "klara sig", torde ett års vistelse i en absolut tysk omgivning — d. v. s. där varken svensk- eller andra språktalande finns — kunna vara tillräcklig tid, dock under förutsättning att ni samtidigt tar regelbundna lektioner. — Men 100—150 kronor räcker i alla händelser icke hur lågt än den tyska valutan står!

Fråga. Som jag nyligen kommit till Stockholm och därför saknar helt och hållet bekanta, vore jag mycket glad, om någon kunde giva mig upplysning på vad sätt jag skulle kunna erhålla sådana. Finnes det någon klubb el. dyl.? Det lär visst finnas en förening "Småland" (eller vad den heter), men vet ej vad den håller sina sammanträden.

23-årig smålandstös.
Svar. Det är för en ung flicka alltid vanskligt att som nykommen och utan några bekanta i en så stor stad som Stockholm, skaffa sig en verkligt god umgängeskrets. Sätt er emellertid i förbindelse med ordföranden i den nämnda föreningen — detta bör utan svårighet kunna ske genom att i tele-

Tag bort Värken!

Värkande, styva muskler och reumatism följer ständigt förkylning om ej Sloan's Liniment användes i tid. Stryk ymnigt på leder och muskler — det intränger i huden utan gnidning. Försök det!

Fås på alla Apotek.

SLOAN'S Liniment

"Vi spara minst 200 kronor om året,
~ MUSTADS BÄSTA VÄXT ~
och min man märker inte ens på smörgås
~ MUSTADS BÄSTA VÄXT ~
att jag har avskaffat mejerismöret.
~ MUSTADS BÄSTA VÄXT ~
Vad vårt nya smör heter kan du
~ MUSTADS BÄSTA VÄXT ~
nog läsa mellan raderna....."

Grantz

(Kupong.)

Försök Oatine-Creme, som rensar, och Oatine-Snow, dag-creme; sändes gratis mot 20 öre till porto.

Uppgiv:

Namn: .....

Adress: .....

Denna kupong sändes. Avdelning 6. Gäller 14 dagar.

THE OATINE COMPANY A.-B.

MALMÖ.

Gråbrödersgatan 10.

Gyllenhammars

HAVRE-MUST

gör

mig
väldigt
stark

fon eller adresskalender taga reda på adressen — och hör er sedan personligen för. Ett annat förslag är, att ni vänder er till K. F. U. K. (Kristliga Föreningen för unga kvinnor), Brunnsgatan, eller till sekreteraren för Kvinnoklubben, Nybrogatan.

Fråga. Hur bör tvorne systrar, vilka båda förut haft lika anställning i Statens tjänst, bete sig då de äro tillsammans i klubbar och dylikt, då den yngsta gift sig och den 7 år äldre systemen även slutat sin befattning. Vilken bör gå före? Svar önskas snart.

Oviss landsbo.

Svar. Enligt vår enkla mening bör ovanstående fall ej alls behöva orsaka "Oviss landsbo" något vidare bryderi. Det är egentligen endast inom de s. a. s. mera officiella tillfällena, som rangordningens lagar äro så stränga att t. ex. två systrar i ett sådant fall som det ni återoppar, behöva fundera över vem som bör gå före. Och i en klubb gör det precis detsamma, om den äldre ogifta går före den yngsta gifta systemen, oberoende av huru framskjuten platsen än i Statens tjänst må hava varit!

Fråga: Vill någon av Iduns läsarinor giva mig beskrivning på hur Porterhouse-steak tillagas? Mycket tacksam för snart svar.

Anna.

Svar: Porterhouse-steak kallas en skiva av rostbiffen, mer eller mindre tjock, som sedan den befriats från slagsidan och ryggradsben, halstras, helst på halster över rökfri koleld, annars i het ugn på ett halster, ställt i en långpanna. — Innan köttstycket lägges på det heta halstret, bör det penslas med smör. Värmen minskas under stekningen, och köttet är färdigt när det vid tryck med fingret ej ger vika, samt då små bloddroppar framkomma på ytan. Köttet får ej värdas med eller stickas i med gaffel, ty då rinner en del av saften ut.

Fråga. Min nära 60-åriga man fick för omkring 8 månader sedan s. k. blodpropp i ena vaden. (Hade därför alltid varit fullkomligt frisk). På läkares inrådan intog han sängen, men låg troligen ej tillräckligt stilla, varför delar av "proppen" lossnade och hamnade i vänstra lungan, där de förorsakade svår andnöd och så småningom utsöndrades som blodfärgat slem. Svullnaden i vaden steg samtidigt upp i låret. Efter 3 månaders ständigt liggande, fick han sitta uppe, men ännu är han oförmögen röra sig utan käpp, och så fort foten sänkes mot golvet, domnar hela benet av, och det "hugger", värker och sticker i detsamma. Har det om dagen lindat med idealbinda, men läret svullnar duktigt fortfarande. Fem läkare ha rådfrågats. Samstämmigt uppmanas endast till stillhet och tålmod. Inga andra åtgärder än lindning och omslag av Büros lösning ha förordrats. Kan något göras? Operation? Kan förbättring väntas? (Hjärtat är felfritt).

Gammal fru.

Svar. Från läkarehåll tillrådes även härifrån ingenting annat än att strikt följa de andra läkarnes råd.

Fråga: Finnes i Stockholm elever i dess närhet någon skola, där en ung flicka samtidigt kan få genomgå en kurs både i barnvård och enkel matlagning?

Annie.

Svar: Vänd Er till Engelbrekts Husmoderskola, Valhallaväg. 102, Stockholm, där kurser i de önskade ämnena givas. Efterhör personligen villkoren eller skriv efter prospekt.

Inom 5 minuter

försvinner den häftigaste huvudvärk och de mest plågsamma nervsmärtor, om 1 PERVALKAPSEL intages. Nutidens effektivaste och angenämoste medel i sitt slag, utan några skadliga biverkningar. Oumbärligt vid förkylningar, influensa, neuralgier etc. Användes å de största kliniker. — Säljes å apotek i askar å kr. 1:70.

Fakta som tala

Pris per burk
Kr. 2,50

OÖVERTRÄFFADE!

SYSTER ELLAS salva (Hudcrème) Kr. 2.—
SYSTER ELLAS Champompulver.

a) med violdoft 25 öre pkt.
b) med 10 proc. äggula 35 öre pkt.
c) med lukt- och färglös tjära .. 35 öre pkt.

SYSTER ELLAS Barntvål . . . pr st. 60 öre

Läs några av våra intyg, och Ni skall bli övertygad om att Syster Ellas Sår salva obestritt intager platsen som den förnämsta sårsalvan.

Härmed intygas att å Barnavärnernas Julflägg-Koloni användes Syster Ellas Sår salva såväl som Syster Ellas Hudcrème och kunna på det bästa rekommenderas dessa preparat, vilka väl uppfyllt dess ändamål. Dessa salvor böra loke saknas i något hem och i synnerhet där barn finnas, vilka lätt skada sig.

ELLI A JANSSON
Föreståndarinnan för
Barnavärnernas Julflägg-Koloni

Undertecknads över 80-åriga moder, som mestadels är sängliggande, fick i mars månad flera öppna bensår, vilka trots noggrann vård icke ville läkas. I juli månad erhöj jag Syster Ellas Sår salva och behandlade såren därmed. Efter en kort tids behandling med salvan läktes såren fullständigt. På grund härav kan jag skinka salvan de varmaste rekommendationer.

Urö i Länna den 8 aug. 1922
THILDA ENGSTRÖM

Undertecknad har för hämorroider använt Syster Ellas Sår salva, vilken utfallit så att jag med nöje och tacksamhet rekommenderar den.

R. MATTERN
Fabrikör, Stockholm

Stockholm den 28 maj 1922.
På uppmaning av anhöriga får jag härmed meddela Eder, att jag förvänsvärt kort tid lyckades läka ett mycket elakartat krossår å högra smalbentet, som jag i vintrens ådrag mig vid ett fall i en trappa. Hade försökt flera kända medel utan framgång, men först vid användandet av Ellas salva inträdde en påtaglig förbättring; värken upphörde och såret läktes ovanligt fort i förhållande till min höga ålder (76 år). Kan därför rekommendera Ellas salva som ett utmärkt verkamt medel vid sårskador av alla slag. Har även använt densamma med utmärkt resultat för ömkylda händer.

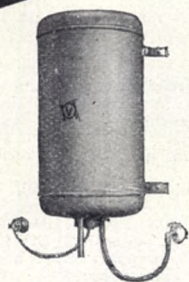
Högaktningfullt
Fru FANNY M. NILSSON, Handverkaregatan 42 B.

Bliv medlem och teckna andelar

å 10:— kr. i Föreningen Kontors- och Affärsanställdas Pensionat och Vilohem. Teckningslista finnes å denna tidnings redaktion. Tecknat belopp redovisas i tidningen. Alla upplysn. lämnas å föreningens kontor Lodgatan 3. Tel. Br. 3527.

VOLTA

Elektriska

VARMVATTENSBEREDARE

i storl. om 15 och 30 liter. Utomordentligt ändamålsenliga o. bekväma. Lämpliga att installera i varje hushåll, där elektricitet finnes tillgänglig. Låg effektförbrukning. Ringa driftkostnad.

NYA ELEKTRISKA AKTIEBOLAGET VOLTA
STOCKHOLM

FAMILJERÄTTSÄRENDEN Vävskedar

Äktenskapsförord. Boskillnads- och äktenskapsskillnadsmål. Boutredningar och arvskiften.
TESTAMENTEN

Advokatfirman

Andén & Staël von Holstein

Eva Andén. Mathilda Staël von Holstein
Lilla Vatugatan 14.

Riks 7576, 24488. Allm. 18838.

jämte övriga tillbehör för handvävstolar. Vävspannare, Skyttlar, Skedkrokar och Spolmaskiner köpas förmånligast hos

A.-B. Borås Mek. Wäfskedsfabrik, Borås. Rikstelefon 1028. Exp. till landsorten mot postförskott.

Ottomaner
Schäslonger
Soffor

Thorwald Olsens Möbelverkstad
Blecktornsgr. 6. Stockholm. Sö 9851.

Köp i dag ett kg. margarin men se till att det är

Pellerins

Det tål jämförelse med det finaste natursmör men är billigare.

Pellerins är garantimärkt.

HORROCKSES, CREWDSON CO. LTD.,
Bomullsspinneri och Bomullsväveri,
MANCHESTER.

Preston and Bolton, Lancashire, England.
Sysselsätter 6,000 personer 24,276 hectares.

**WHITE DRILLS
KHAKI DRILLS
DYED DRILLS**

TILLVERKAR VÄRLDENS BÄSTA OCH
SW3 FINASTE TYGER.

**BRAUNS
HEMFÄRGER**

i olika färgnyanser och för
alla slags tyger, bibehålla
sitt världsberömda anseende
såsom det bästa och
billigaste färgningsmedlet.

Brauns Hemfärger

överträffa alla konkurrens-
fabrikat såväl beträffande
färgstyrka som hållbarhet,
men kosta endast fjärde-
delen så mycket.

Erhålles hos alla välsorterade färg-
handlare.

Hårets avfallande
beror i regel på, att det ej
erhåller erforderlig näring.

Humagsolan, Berlinerprofessor
N. Zuntz hårnärings-
medel för invärtes bruk,
tillför håret genom blodet
näring och livskraft, befordrar
hårväxten och förekommer
hårets avfallande, utan
att ogynnsamt påverka mat-
smältningsoorganen.

En Humagsolan varar
2-3 månader, 2 tabletter
tagas 3 ggr dagl. efter måltid.
Över 500 läkare, bl. a. professorerna
Unna, Blaschko och Cassel, intyga förvånande
god resultat med

**HUMAG-
SOLAN**

Till salu å apoteken i Stockholm,
Göteborg, Malmö och Norrköping
i förpackning för 1 månads
bruk av nedanstående utseende.

Postorder expedieras och pro-
spekt sändes gratis och franko
från

Huvuddepot: Apoteket Elefanten
STOCKHOLM

Gynna Iduns annonsörer!

**K. RÖED
LOTTERIKONTOR**

Dronn.-gt. 8, TRONDHJEM

TRICOPHEROUS

är världens förnämsta Hår-
medel och överträffas icke av
något annat liknande preparat.

Pris pr fl. 3:75.

Erhålles hos alla 1:sta klass Par-
fymeri-, Damfrisering och Drog-
affärer.

I ingen annan större svensk stad

än Lund råder det för Herrar Annonsörer gynnsamma förhållandet, att
endast en tidning utgives på platsen. Den, som annonserar i Lunds
Dagblad, träffar således hela publiken i staden och kringliggande
landsbygd — en fördel som gör annonseringen i

LUNDS DAGBLAD

ofantligt mycket billigare än annonseringen å andra orter, där annon-
sörerna få vidkännas annonskostnad i två eller flera tidningar på
samma plats för att ernå samma effekt.

I följd av de mångfaldiga kulturintressen, som äro sammanförda i
Lund, har Lunds Dagblad läsare över hela Skåne. Dess inlägg för
lantmännens politik har som bekant även tillfört tidningen en jämn
spridning i bygden. Lunds Dagblad är ett av landsortspressens star-
kaste annonsorgan.

BREVLÅDA

**HEMKONSULENTENS
BREVLÅDA.**

Fru T. T-borg, Hjo. — Den
av eder efterfrågade boken utkom
antagligen 1917 på Svenska An-
delsförlaget. Författarinnan är
fröken Ester Noréen, och bokens
titel är visst "Kokning i låda". —

Det nämnda preparatet är vis-
serligen danskt, men är förträff-
ligt. Tyvärr finnes ännu intet lik-
nande av svenskt ursprung, men
vi få väl hoppas att ett sådant
och fullt ut lika bra en gång skall
komma att framställas i Sverige.
Preparatet är under en längre
tid utprövat och godkänt vid fack-
skolan i Uppsala och efter vad vi
ha anledning att tro numera för-
sett med S. H. R.-märket. —
Eder sista fråga besvaras nekande,
ty alla i tidningen införda
frågor besvaras givetvis kostnads-
fritt.

Fru Ann-Marie kan med lugn
använda den nämnda färgtvålen, ty
följes blott den medföljande an-
visningen blir resultatet glänsande.
Detta kan av egen och mångas
erfarenhet intygas. — Dock en på-
minnelse: försök inte att vare sig
knappa in på den uppgivna kvan-
titeten av färg ej heller på kok-
tiden.

Moi-mème's gelé blir nog klart,
om det blott behandlas på rätt sätt
innan silningen. Ni har däremot
att döma efter ert brev gått till
väga på orätt sätt. Ni skall icke
hålla i den lätt vispade äggvitan
först när den gelatintillsatta väts-
skan kokar, utan samtidigt eller
strax efter den sättes över elden.
Sedan rör ni långsamt i kastrul-
len och när vätskan kommit i
kokning flyttar ni kastrullen till
sidan av spisen och låter den stå
täcktt med lock c:a 10 min. innan
ni silar den genom en handduk
eller annan lämplig väv.

Husmoder tillrådes livligt att ej
falla för frestelsen att köpa de
billigare aluminiumkastrullerna i
stället för de mer än dubbelt så
dyra. Ni har igen prisskillnaden
flera gånger om, om ni med en
gång skaffar er de dyra, tjocka
kockkärlen. Och ej nog med att
dessa senare bliva långt hållbarare
än de tunna, även maten blir
smakligare när den lagas i tjock-
bottnade kastruller.

Annika avrådes på det allvar-
ligaste att riskera både sitt lilla
kapital — och vad värre är —
sitt anseende och kanske även sin
hälsa, genom att lyssna till ge-
schäftsmakerskans falska lockto-
ner. — Stanna kvar där ni är,
och saml under tiden erfarenhet
och kunskap, så randas nog den
dag, ni känner på er att ni kan
våga stå på egna ben i en själv-
egande affär.

Fröken Mariana. Moccand-
skar kunna icke tvättas med tvål
och vatten på samma sätt som vid
sämkinns- och renhudshandskar,
utan måste varsamt tvättas med
benzin. — Här ett recept på de-
likata havregrynskakor; hoppas de
äro de önskade. — 2 äggulor röras
med 2 dcl. socker, vilket se-
nare småningom tillsättes. När
blandningen är pösigt iröres 4½
dcl. ångpreparerade havregryn, 1
dcl. smält smör — eller prima
växtmargarin samt sist de till
hårt skum slagna äggvitorna.
Smeten, som nu är ganska hård
och ganska besvärligt smulig läg-
ges med sked i valnötsstora klickar
på smord plåt. Som kakorna
flyta ut under gräddningen böra
de ej stå för nära. Ej för varm
ugn.

Glöm ej
att skaffa Eder

Iduns Kokbok.

Ny utvidgad upplaga.

*D. N. läser varje mamma
från Skånör till Piteå.
Mammas flicka gör detsamma.
D. N. läsa stora, små.*

Prenumerera för 1923 på

DAGENS NYHETER

Varje familjeförsörjare

bör bereda sina efterlevande Pension i

ALLMÄNNA ÄNKE- OCH PUPILLKASSAN

— Grundad 1784 —

Prospekt portofritt på begäran, varvid denna tidning bör återopas.
Storkyrkobrinken 11 - Stockholm

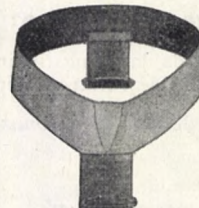
**SOUTHALL'S
BINDOR OCH SPECIALARTIKLAR FÖR DAMER**

SOUTHALL'S DAMBINDOR — absorberande — aseptiska och
mjuka som dun. Tillverkas i olika storlekar och säljas i blåa
paket på 1 dussin.

Likaså

SOUTHALL'S KOMPRIMERADE DAMBINDOR i fyra storlekar.
Varje binda förpackad i en liten ask. Rekommenderas särskilt
för damer på resor.

SOUTHALL'S JUSTERBARA ELASTISKA BÄLTE, tillverkat
av bästa kvalitet, elastiskt band, tätt åtsittande och mycket
bekväma. Southalls sanitära byxor — en välgärning för damer
— elegant snitt — lätta och behagliga. Dessa byxor garanteras
full trygghet och äro så lätta och tunna, att de, ehuru vatten-
täta, alltid äro svala att bära. Tillverkas i 9 modeller med
löstagbart foder av rent gummi.

FABRIKANTER:

SOUTHALL BROS. & BARCLAY LTD.,
CHARFORD MILLS, BIRMINGHAM, ENGLAND.

I lager hos Buttericks Mönsteraffär, Stockholm, Göteborg, Malmö och
Hälsingborg, Nordiska Kompaniet (Sjukvårdsavdelningen) Stockholm,
Au Corset Gracieux, Drottninggatan 66, Stockholm, ävensom hos alla
förstklassiga sjukvårdsaffärer.

ENGROS: Carl Stangenberg, Hötorget 10, Stockholm; Gustaf Hjelm
& C:o, Norrtullsgatan 8A, Stockholm; Sederholm & C:o, Öster-
malmsgatan 69, Stockholm.

PÄRMAR

i rött klotband
med guldtryck

1 9 2 2

finnas nu att tillgå
hos hrr Bokhand-
lare, Tidningskon-
tor eller direkt från

IDUN

Gratis medföljer titelblad
jämte innehållsförteckning.
Kronor 2:25 + porto 80
öre. Likvid i postanvisning
eller mot postförskott.

IDUN/ EXPEDITION - - STOCKHOLM

Oatine

Ni avundas andra som ha en vacker, välvårdad hy. Använd därför alltid OATINE, som läker och när huden och gör den mjuk. Tvål och vatten irriterar ofta huden, den blir grov, hård och gråaktig. Använd därför OATINE, som är något enastående i sitt slag. Den ingnides och avtor-kas efter behag och ni bevarar huden smidig, frisk och vacker genom åren.

Begär endast OATINE "Vit crème, grönt lock" och tillbakavisa alla efterapningar. Fås i burk, eller tub kr. 3:—, och stor burk (tredubbel innehåll) kr. 6:—.

OATINE-SNOW är fin, snövit och mycket dryg i bruket och är vällyktad och uppsuges ögonblickligen vid lätt ingnidning. Genom ständig användning bevaras huden smidig, klar, mjuk och vacker. Fås i burkar av samma storlek. Kr. 3:— och 6:—.

Fås överallt, eller skriv till

THE OATINE COMPANY's Generaldepôt, Kr. Bernikowsgade 1, Köpenhamn. London & Paris

OATINE En Gros: Madsen & Wivel, Köpenhamn.

Västernorrlands Allehanda

— Daglig morgontidning i Härnösand —

är enligt postverkets officiella tidningsjournaler den mest spridda tidningen inom Västernorrlands län.

Daglig stockholmstidning enastående billigt

erhåller man genom att med endast 15 kr. prenumerera för 1923 på den 7 gånger i veckan utkommande Nationalupplagan av huvudstadstidningen

AFTONBLADET

Snabbaste in- och utländska nyheter. — Framstående medarbetare på alla områden. — Under 1923 bl. a. uppsendeväckande artikelserie av Lloyd George med ensamrätt för Stockholm. — Sakkunnigt redigerad handelsavdelning. — Dagliga kåserier av kända pennor. — Utmärkta bilder, teckningar och porträtt till dagskrönikan. — Innehållsrika söndagsnummer.

Veckobilagor till de dagliga upplagorna:

Lantmannabladet, Nordens mest spridda lantbrukstidning.
Brokiga Blad, Sveriges mest lästa kolorerade förströsetidning.

Vidare erhålla prenumeranterna gratis värdefulla vår-, sommar- och julnummer.

F. o. m. 1923 äro även prenumeranterna på Aftonbladets Nationalupplaga

tillförsäkrade 800 kr. vid dödsfall

till följd av olycksfall, om de äro högst 65 år och ej få ersättning enl. lag. Anhöriga till omkomna prenumeranter på Aftonbladets Halvveckoupplaga ha hittills erhållit över 75,000 kr. i dylika ersättningar.

Prenumerationspris på Aftonbladets dagliga upplagor:
Stockholms- eller Kvällsupplagan 1/2 år 40:—, 1/4 år 11:—;
Nationalupplagan 1/2 år 15:—, 1/4 år 4: 25.

En var, som önskar en stor daglig stockholmstidning till enastående billigt pris, gör därför klokast i att för 1923

prenumerera på Aftonbladets Nationalupplaga.

Vid Reumatism,
Huvudvärk,
Gikt och Ischias

såväl som vid influensa, och smärtor av alla slag, verkar TOGAL snabbt och säkert. Togaltablettorna utskilja starkt den skadliga urinsyran ur kroppen och går sålunda till själva roten av det onda. Togal anbefalles varmt av många läkare och kliniker i Europa. Det efterlämnar inga skadliga biverkningar. Smärtorna lindras omedelbart, och även sömnlöshet bekämpas med Togal. Tillhandahålles av apoteken.

D E N

affärsman, som söker ett verk-samt annonsorgan för Sörmland och särskilt Eskilstuna

gör ett gott val

om han väljer arbetaretidningen för länet. Kärnan av Sveriges mest utpräglade arbetarets 30,000 innevånare när med sin annons nämligen endast den

som

annonserar i FOLKET

Tidningen utkommer varje dag från Eskilstuna.

Damkläden

i en mångfald moderna kulörer. Ut-märkta kvalitéer.
Minuttförsäljning. - Partipris.

NORRKÖPINGS STUVLAGER,
Barnhusgatan 4, 1 tr. ö. g., Stockholm.

Gurkmjöl.

Franskt originalrecept.

Bästa medel för erhållande av mjuk, klar och ungdomlig hy. Pris kr. 4:50 pr flaska.

Äkta Citroncrème.

Gör huden fraiche, mjuk och elastisk. Särskilt att rekommendera för torr och spröd hud. Pris kr. 4:— pr burk.

Medicinskt Hårvatten.

Hindrar håravfall. Stimulerar hårrötterna samt har förmågan att fullständigt desinficera hårbotten, varför det vid fortsatt användning helt utrotar mjällbildning. Pris 4:50 pr flaska.

Sändes pr postförskott + porto över hela landet.

MIA LILJEFORS

Exam. massör.

Klinik för medicinsk hårbehandling, huvudmassage o. ansiktsbehandling
Telef. 15420. Karl Gustafsgatan 16, Göteborg Telef. 15420.

Av Skånetidningarna

intager

MELLERSTA SKÅNE

ortsorganet för provinsens centralare delar, en framskjutna plats på grund av sin stora spridning.

Vill man med sin annons nå den köpstarka publiken i Hörby köping, Eslövs stad och de stora stationssamhällena, Höör, Löberöd, Tallarp, Wallsjö, Sjöbo m. fl. då annonserar man i Mellersta Skåne, som är det enda verkligt effektiva annonsorganet för dessa platser med kringliggande landsbygd.

Upplaga 7,000 ex. Överlägset annonsorgan. Uppmärksammat poli-tiskt organ.

Utmärkta organ

för

annonsering i landsorten:

Arvika: Arvika Nyheter.

Avesta: Avesta-Posten.

Borlänge: Borlänge Tidning.

Borås: Borås Tidning.

Eksjö: Eksjö-Tidningen.

Engelholm: Engelholms Tidning.

Eskilstuna: Eskilstuna-Kuriren.

Falun: Falu-Kuriren.

Filipstad: Filipstads Tidning.

Gävle: Gefle-Posten.

Göteborg: Göteborgs Dagblad.

Halmstad: Hallandsposten.

Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.

Hudiksvall: Hudiksvalls-Tidningen.

Hälsingborg: Hälsingborgs Dagblad.

Härnösand: Härnösands-Posten.

Jönköping: Smålands Allehanda.

Kalmar: Barometern.

Karlskrona: Karlskrona-Tidningen.

Katrineholm: Katrineholms-Kuriren.

Landskrona: Landskrona-Posten.

Linköping: Östgöten.

Ludvika: Ludvika Tidning.

Luleå: Norrbottens-Kuriren.

Malmö: Skånska Aftonbladet.

Mariestad: Tidning för Skaraborgs län.

Mora: Mora Tidning.

Norrköping: Norrköpings Tidningar.

Nässjö: Nässjö-Tidningen.

Piteå: Norrbottens Allehanda.

Skövde: Skaraborgs Läns Annonsblad.

Sollefteå: Sollefteå-Bladet.

Strängnäs: Strengnäs Tidning.

Sundsvall: Sundsvalls-Posten.

Säter: Säter Tidning.

Söderhamn: Söderhamns Tidning.

Trelleborg: Trelleborgs Allehanda.

Uddevalle: Bohuslänningen.

Umeå: Västerbottens-Kuriren.

Upsala: Tidningen Upsala.

Visby: Gotlänningen.

Västervik: Västerviks-Tidningen.

Västerås: Westmanlands Allehanda.

Växjö: Nya Växjöbladet.

Örebro: Örebro Dagblad.

Östersund: Östersunds-Posten.

SKÖNHET
är makt

Oersättlig i den rationella hudvårdens tjänst är
FLORODOL-TVÅLEN
Den icke blott renar huden utan bibehåller
även densamma sammetslen, smidig och vacker.

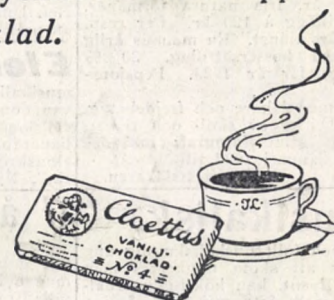
(Cloetta) 196

LUNCHEN ÄR SERVERAD och den unga
damen ler mot sin väntande kopp choklad.
Hon har läst den berömda fysiologens
uttalande att cacao och särskilt vaniljchoklad
— i motsatts till té och kaffe — är ett full-
ändat näringsmedel och hon njuter dubbelt
vid tanken på att hälsodrycken i hennes kopp
är *Cloettas vaniljchoklad*.

Cloetta

Nordens äldsta men modernaste
tillverkning. Finnes överallt.

ten

BARNENS ÖMTÅLIGA HUD

fordrar, att deras kläder tvättas med ett tvättmedel, som
ej i tyget kvarlämnar några för huden irriterande be-
ständsdelar. Deras välbefinnande är beroende därav.
Vill Ni dessutom bespara Eder själv en stor del av det
eljest vanliga besväret med barntvätten bör Ni använda

Triton
TVÄTTPULVER

**"KARLSONS
KLISTER"**
HJÄLPER ALLA BRISTER

